Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain, tapaturmavakuutuslain, vakuutusyhtiölain ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 33 ja 49 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikennevakuutuslakia, potilasvahinkolakia ja tapaturmavakuutuslakia siten, että näiden lakien mukaiset korvaukset turvattaisiin vakuutusyhtiön jouduttua selvitystilaan tai konkurssiin perimällä tarvittaessa vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat liikennevakuutusta, potilasvakuutusta tai lakisääteistä tapaturmavakuutusta.

Lisäksi vakuutusyhtiölakia muutettaisiin siten, että suomalaisilta vakuutusyhtiöiltä edellytettäisiin liikennevakuutuksen ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta, että ne varautuvat ennakolta yhteistakuumaksusta mahdollisesti aiheutuvaan maksurasitukseen sisällyttämällä taseeseensa erityisen yhteistakuuerän käytettäväksi mainittuun tarkoitukseen. Lisäksi muutettaisiin ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettua lakia. Myös kolmannen maan vakuutusyhtiöt voitaisiin velvoittaa sisällyttämään taseeseensa yhteistakuuerä.

Sellainen vakuutuksenottaja, jolla on ollut liikennevakuutus, potilasvakuutus tai lakisääteinen tapaturmavakuutus selvitystilaan tai konkurssiin ajautuneessa vakuutusyhtiössä, voitaisiin tietyin edellytyksin velvoittaa maksamaan lisävakuutusmaksua.

Lakisääteisiä vakuutuksia koskeva osa voitaisiin tarvittaessa erottaa vakuutusyhtiölaissa säädetystä vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin yhteydessä muodostettavasta erityisestä selvityspesästä ja siirtää liikenne-, potilas- ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutuslajijärjestöjen hallinnoitavaksi, jotka huolehtisivat korvausten maksamisesta ja omaisuuden realisoinnista.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta. Lakeja ei sovellettaisi ennen niiden voimaantuloa alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

360507B

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Vakuutusyhtiölain (1062/79) ja vakuutusyhtiöiden valvonnan keskeinen tavoite on osaltaan turvata, että vakuutuksenottajat ja korvauksensaajat saavat heille kuuluvat suoritukset. Tämä turvaavuusvaatimus ilmenee muun muassa vakuutusyhtiölain säännöksissä vakuutusyhtiön toimintapääomavaatimuksista, vastuuvelan katteena olevasta omaisuudesta ja vakavaraisuuden erityisestä valvonnasta. Vakuutusyhtiöiden toimintaa säätelevistä laeista ja tehokkaasta valvonnasta huolimatta on kuitenkin mahdollista, että vakuutusyhtiön jouduttua selvitystilaan tai konkurssiin, vakuutusyhtiön varat eivät riitä kattamaan vakuutussopimuksiin perustuvia vastuita. Tällaisten tilanteiden varalta voidaan vakuutuksenottajien ja vakuutettujen suojaamiseksi taloudellisilta menetyksiltä luoda erilaisia takuujärjestelmiä.

Takuujärjestelmä voi kattaa vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edut kokonaan tai osittain siltä osin kuin vakuutusyhtiön vastuuvelan katteena oleva omaisuus tai vakuutusyhtiön muu omaisuus eivät riitä vastuun peittämiseen. Takuujärjestelmän rahoitus voi perustua joko valtion vastuuseen, kuten nykyisin on pankkien talletusten osalta voimassa Suomessa, tai vakuutusyhtiöiden keskinäiseen vastuuseen. Taloudellisessa mielessä jälkimmäisessä tilanteessa kysymys on vakuutuksenottajien keskinäisestä vastuusta, jos vakuutusyhtiöt voivat siirtää takuujärjestelmästä aiheutuvan maksurasituksen vakuutusten hintoihin.

Lakisääteinen tapaturmavakuutus on osa lakisääteistä sosiaaliturvaa. Myös liikenne- ja potilasvakuutuksessa on vastaavia piirteitä. Näiden vakuutusjärjestelmien luonteesta johtuen korvauksensaajien oikeus täysimääräiseen korvaukseen tulee taata vakuutusyhtiön selvitystilasta tai konkurssista huolimatta.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Nykyisin lakisääteinen yhteisvastuuseen perustuva takuujärjestelmä on voimassa työeläkevakuutuksessa. Työeläkelaitosten välisestä yhteistakuusta säädetään työntekijäin eläkelain (395/61) 12 §:n 4 momentissa, jossa todetaan, että mikäli eläkelaitoksen konkurssin johdosta eläke tai työntekijäin eläkelain mukainen lisäetu jäisi kokonaan tai osittain turvaamatta, vastaavat siitä tai sen osasta eläkelaitokset yhteisesti sosiaali- ja terveysministeriön antamien perusteiden mukaisesti. Takuujärjestelmästä aiheutuneet kustannukset sisällytetään vakuutusmaksuun niin sanottuna tasausosana. Säännös koskee myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/62) ja yrittäjien eläkelain (468/69) mukaisia etuja.

Potilasvakuutuksessa on voimassa järjestely, jonka mukaan potilasvakuutusyhdistyksen jäsenyhtiöt vastaavat yhdistyksen sääntöjen mukaan myös maksukyvyttömän jäsenyhtiön sitoumuksista. Myös Työntekijäin Ryhmähenkivakuutuspoolin sääntöjen mukaan poolin jäsenyhtiöt sitoutuvat siihen, että sopimuksessa tarkoitetut ryhmähenkivakuutukset myönnetään yhteisvastuullisesti.

Vakuutusyhdistyslain (1250/87) 13 luvun 16 §:n mukaan muut vakuutusyhdistykset ovat vastuussa selvityskuluista ja niistä korvaussaamisista, joilla on sama etuoikeus kuin irtaimen pantin haltijalla, siltä osin kuin näitä ei saada suoritetuiksi selvitys- tai konkurssitilassa olevan vakuutusyhdistyksen varoista vakuutuksenottajaosakkaiden lisämaksuvelvollisuuden toteutumisen jälkeenkään. Vakuutuksenottajaosakkaiden lisämaksuvelvollisuus on rajoitettu enintään yhden vuoden vakuutusmaksujen määrään. Yhdistykseltä perittävä maksu jaetaan yhdistysten kesken niiden viimeksi vahvistettujen tilinpäätösten mukaisten vakuutusmaksutulojen suhteessa. Keskinäisten vakuutusyhtiöiden osakkaiden mahdollisesta lisämaksuvelvollisuudesta säädetään vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:ssä. Jos keskinäisen vakuutusyhtiön osakkaat ovat yhtiöjärjestyksen mukaan vastuussa yhtiön sitoumuksista, on viipymättä taksoitettava lisämaksu, jos syntyneen tappion tai muun syyn takia vakuutusyhtiön toimintapääoma tai oma pääoma ei täytä laissa säädettyjä vaatimuksia tai jos selvitys- tai konkurssitilassa olevan yhtiön omaisuus ei riitä velkojen maksamiseen. Jos osakkaiden vastuu yhtiöjärjestyksessä on rajoitettu, taksoitus on kuitenkin sovitettava sen mukaan.

Selvitystilaa ja purkamista koskevien vakuutusyhtiölain 15 luvun säännösten tarkoituksena on turvata vakuutussopimukseen

perustuvat saamiset, jos vakuutusyhtiön konkurssi sattuu tai on uhkaamassa. Tämä tapahtuu siten, että tietyt saatavat muodostetaan niin sanotuksi erityiseksi selvityspesäksi, jolla on samanlainen etuoikeus yhtiön omaisuuteen kuin irtaimen pantin haltijalla. Erityiseen selvityspesään kuuluvat henkivakuutuksen ja kymmentä vuotta pidemmäksi ajaksi otetun vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuvastuu ja ensivakuutusten korvausvastuu. Lukuun ottamatta henkivakuutusta ja kymmentä vuotta pidemmäksi ajaksi otettua muuta henkilövakuutusta edellytyksenä korvausvastuun kuulumiselle erityiseen selvityspesään on, että vahinkotapahtumat ovat sattuneet enintään kahden kuukauden kuluessa selvitystilan alkamisesta. Vastuuvelan katteena oleva omaisuus kuuluu erityiseen selvityspesään, johon on myös viipymättä siirrettävä niin suuri osa yhtiön muuta omaisuutta, että erityisen selvityspesän omaisuus vastaa selvityspesän mukaista vastuuvelkaa ja arvioituja selvityskuluja. Vakuutuskanta pyritään luovuttamaan jonkin toisen vakuutusyhtiön hoidettavaksi varoineen ja velkoineen. Toisena vaihtoehtona on pyrkiä perustamaan uusi vakuutusyhtiö. Vasta, jos tämä ei onnistu, suoritukset jaetaan pesästä. Jos selvityspesän varat eivät riitä kaikkiin edellä mainittuihin suorituksiin, henkivakuutukseen ja henkilövahinkoon perustuvilla saatavilla on etuoikeus ennen muita saatavia.

Joulukuussa 1987 sosiaali- ja terveysministeriössä otettiin esille kysymys vakuutusyhtiöiden yhteisvastuun järjestämisestä siltä varalta, että vakuutusyhtiö joutuu konkurssiin tai muuten pakolliseen selvitykseen. Sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton välillä käytyjen neuvottelujen perusteella Keskusliitto suositti lokakuussa 1988 Keskusliiton asianomaisille jäsenyhtiöille, että ne, jonkin suomalaisen vakuutusyhtiön jouduttua selvitystilaan, vakuutuskannan siirrolla ja sitä täydentävillä yhtiöiden välisillä järjestelyillä pyrkivät huolehtimaan suoritustilaan joutuneen yhtiön niistä vastuista, jotka perustuvat kotimaisiin ensivakuutussopimuksiin ja ainakin erityisen selvityspesän piiriin kuuluvista vastuista ja velvollisuuksista ottaen myös huomioon vakuutusyhtiölain 15 luvun 10 §:ssä olevan etuoikeusjärjestyksen. Järjestely ei koskenut lakisääteistä eläkevakuutusta, jota koskevasta yhteistakuusta on erikseen säädetty.

Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton suositus ei ole sellaisenaan yksittäisiä jäsenyhtiöitä oikeudellisesti velvoittava. Suosituksen soveltamisesta päättää kukin vakuutusyhtiö erikseen laissa ja yhtiöjärjestyksessä säädetyllä tavalla.

Suositusta on käytännössä sovellettu Henkivakuutusosakeyhtiö Apollon jouduttua selvitystilaan joulukuussa 1993. Koska kysymyksessä oli henkivakuutusyhtiö, jossa ei ollut lakisääteisiä vakuutuksia, ei kysymystä lakisääteisten vakuutusten korvauksensaajien etujen turvaamisesta jouduttu arvioimaan. Henkivakuutusosakeyhtiö Apolloon liittyvän ratkaisun yhteydessä katsottiin tarpeelliseksi muuttaa vakuutusyhtiölakia muun muassa siten, että vakuutusyhtiö voi sosiaali- ja terveysministeriön suostumuksella ja vakuutusalan yhteisen edun niin vaatiessa osallistua selvitystilaan tai konkurssiin joutuneen vakuutusyhtiön myöntämien vakuutusten käsittämien etujen turvaamiseen. Muutokset tulivat voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1995.

2.2. Ulkomaiden lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset

Ulkomaiden lainsäädäntö

Useimmissa Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön (OECD) kuuluvissa maissa Suomen lakisääteistä tapaturmavakuutusta vastaava järjestelmä kuuluu julkisen sektorin hoidettavaksi. Näin ollen vakuutusyhtiöiden keskinäistä takuujärjestelmää ei ole työtapaturmavakuutuksen osalta tarpeen luoda näissä maissa. Lakisääteistä tapaturmavakuutusta hoidetaan yksityisten vakuutusyhtiöiden toimesta Suomen lisäksi Belgiassa, Portugalissa, Tanskassa ja Norjassa. Näistä maista ainoastaan Norjassa on voimassa vakuutusyhtiöiden yhteistakuujärjestelmä.

Ruotsissa on ollut komitea selvittämässä muun muassa vakuutuksenottajan suojan tarvetta vakuutusyhtiön maksukyvyttömyystilanteessa. Komitea on jättänyt loppumietintönsä (SOU 1995:87) elokuussa 1995. Turvajärjestelmää on mietinnössä tarkasteltu erityisesti Ison-Britannian ja Norjan takuujärjestelmien perusteella. Komitea ei ole laatinut säädöskohtaista ehdotusta turvajärjestelmästä. Asiaa selvitetään Ruotsissa parhaillaan.

Norjassa yhteistakuu koskee vahinko- ja luottovakuutusta. Järjestelmä perustuu vakuutusyhtiöiden tilinpäätöksissä tehtäviin varauksiin. Esimerkiksi vahinkovakuutusyh-

tiöiden on tehtävä vuosittain varaus, jonka suuruus on yksi prosentti vakuutusyhtiön maksutulosta kunnes varauksen yhteismäärä on 1,5 prosenttia vakuutusyhtiön kolmen edellisen vuoden yhteenlasketusta maksutulosta. Vuosittain tehtävä varaus kirjataan tuloslaskelmassa kuluksi ja yhteismäärä taseeseen. Varausta on lisättävä siten, että se aina vastaa edellä kuvattuja määriä. Varauksista saatava sijoitustuotto on vakuutusyhtiön käytettävissä. Vakuutusyhtiöiden on kuuluttava jäsenenä erilliseen takuurahastoon, josta vakuutetuille maksetaan korvaukset siinä tapauksessa, että vakuutusyhtiö tulee maksukyvyttömäksi. Järjestelmän rahoitus hoidetaan perimällä rahaston jäseninä olevilta vakuutusyhtiöiltä maksu, joka lasketaan kolmen viimeisen vuoden vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa.

Norjassa niin sanottu pankkilakikomitea luovutti joulukuussa 1995 mietinnön (NOU 1995:25), jossa ehdotetaan muutoksia myös vahinkovakuutuksia koskevaan takuujärjestelmään. Komitea ehdottaa muun muassa, että järjestelmä koskisi vain niitä vastuita, joissa vakuutettu riski sijaitsee Norjassa ja että takuurahasto voisi ottaa lainaa, jos vuosittain perittävät maksut eivät riitä korvausten maksamiseksi. Komiteamietintö ei ole vahinkovakuutuksia koskevan takuujärjestelmän osalta johtanut vielä lainsäädäntötoimiin.

Pakollista liikennevakuutusta hoidetaan Suomen lisäksi myös muissa OECD-maissa yksityisten vakuutusyhtiöiden toimesta. Useimmissa näissä maissa pakollinen liikennevakuutus kuuluu takuujärjestelmän piiriin. Takuujärjestelmät hoidetaan yleensä erillisissä takuurahastoissa. Takuujärjestelmän kattavuudessa voi kuitenkin olla merkittäviä eroja eri maiden kesken. Esimerkiksi Itävallassa järjestelmä kattaa vain henkilövahingot, mutta sen sijaan ei esinevahinkoja. Lisäksi vakuutusyhtiöiden maksuvelvollisuudelle on asetettu ehdoton katto, joka on 0,5 prosenttia liikennevakuutusta harjoittavien vakuutusyhtiöiden yhteenlasketusta vuosittaisesta vakuutusmaksutulosta. Saksassa takuujärjestelmään kuuluvien vakuutusyhtiöiden yhteinen enimmäisvastuu on rajattu 30 miljoonaan Saksan markkaan kalenterivuodessa konkurssiin menneiden vakuutusyhtiöiden maksamatta jääneistä korvauksista. Lisäksi järjestelmässä on 2 000 Saksan markan suuruinen vahinkokohtainen omavastuu.

Suomen potilasvakuutusta vastaavia järjestelmiä on Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Näistä maista Norjassa potilasvakuutus kuuluu takuujärjestelmän piiriin.

Euroopan unionin vahinkovakuutustoimintaa koskevat direktiivit

Kolmannen vahinkovakuutusdirektiivin (92/49/ETY) 45 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden oikeudesta vaatia ulkomaisia vakuutusyhtiöitä osallistumaan järjestelyihin, joiden tarkoituksena on taata vakuutuskorvauksen maksaminen. Artiklan mukaan mikään direktiivin sisällössä ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen vaatia alueillaan sijoittautumisoikeuden tai palvelujen vapaan tarjonnan vapauden perusteella toimivia yrityksiä liittymään tai osallistumaan samoilla edellytyksillä kuin kyseisiin valtioihin toimiluvan saaneet yritykset sellaiseen järjestelyyn, jonka tarkoituksena on taata vakuutuskorvauksen maksaminen vakuutuksenottajille ja vahingon kärsineille kolmansille osapuolille. Vahinkovakuutusta koskevissa direktiiveissä ei ole säännöksiä, jotka velvoittaisivat turvaamaan vakuutettujen asema takuu- tai muulla suojajärjestelmällä.

EU:n piirissä on liikennevakuutusdirektiiveihin liittyen syyskuussa 1993 tehty sopimus korvaustakuusta liikennevakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa harjoittavan vakuutusyhtiön laiminlyötyä korvauksen suorittamisen. Jos vakuutusyhtiö, joka harjoittaa liikennevakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa laiminlyö kansallisten toimistojen (Suomessa liikennevakuutuskeskus) välisen yleissopimuksen tai takuusopimuksen mukaiset velvoitteensa tai jos sen toiminta maksukyvyttömyyden johdosta lakkaa, toimintamaan kansallinen toimisto on sopimuksen mukaan vastuussa korvauksista. Vakuutusyhtiön kotivaltion kansallinen toimisto on velvollinen suorittamaan toimintamaan kansalliselle toimistolle takaisin tämän suorittamat korvaukset. Sopimuksen ovat allekirjoittaneet kaikki EU-maat lukuun ottamatta Isoa-Britanniaa ja Luxemburgia.

2.3. Nykytilan arviointi

Suomessa yksityiset vakuutusyhtiöt hoitavat liikenne- ja potilasvakuutuksen. Toisin kuin esimerkiksi useissa EU-valtioissa, myös sosiaalivakuutukseen luettava lakisääteinen tapaturmavakuutus on meillä yksityisten vakuutusyhtiöiden hoidettavana.

Lakisääteisissä vakuutuksissa vakuutettujen on voitava luottaa siihen, että he saavat laissa säädetyt korvaukset kaikissa tilanteissa. Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa vakuutusyhtiön valitsee työnantaja, liikennevakuutuksessa ajoneuvon omistaja tai haltija ja potilasvakuutuksessa sairaala, kuntainliitto, lääkäriasema jne. Näissä vakuutuksissa edunsaaja, vahinkoa kärsinyt tai vakuutettu ei useimmissa tapauksissa siten voi itse vaikuttaa vakuutusyhtiön valintaan.

Lakisääteisten vakuutusten korvauksia saatetaan maksaa kymmeniä vuosia vahinkotapahtuman jälkeen. Korvausmäärät voivat nousta suuriksi. Esimerkiksi vaikeissa henkilövahingoissa, joissa suoritetaan ansionmenetyskorvausta, eläkettä, pysyvän vian ja haitan sekä kivun ja säryn korvausta, voivat korvaukset nousta satoihin tuhansiin, jopa miljooniin markkoihin tapausta kohti. Korvausten katkeaminen tai saamatta jääminen vakuutusyhtiön maksukyvyttömyyden takia voisi vaarantaa asianomaisen toimeentulon.

Vakuutusyhtiön maksukykyisyyteen vaikuttavat vakuutusyhtiön sijoitustoiminta ja vahinkokehitys. Lisäksi siihen vaikuttavat esimerkiksi vakuutusyhtiön oman pääoman ja jälleenvakuutuksen riittävyys sekä vakuutusmaksujen oikea mitoitus. Vakuutusyhtiön maksukykyisyyteen vaikuttaa myös vakuutusyhtiön johdon strategiset valinnat. Esimerkiksi kansainvälistymiseen saattaa liittyä vaikeasti hallittavia riskejä.

Pienessä ja avoimessa kansantaloudessa myös talouden yleisen tilan muutokset saattavat olla hyvinkin voimakkaita. Tähän liittyen omaisuusarvoissa saattaa tapahtua lyhyelläkin aikavälillä suuria muutoksia. Paitsi sijoitustoimintaan suhdanteiden vaikutus saattaa heijastua myös vakuutustoimintaan, esimerkiksi luottovakuutukseen.

Siihen, kuinka todennäköistä on, että tietyn vakuutuslajin korvauksensaajat menettäisivät korvauksia yhtiön konkurssissa, vaikuttaa myös se, miten saatavien välinen etuoikeusjärjestys on määritelty. Nykyisen etuoikeusjärjestyksen mukaan henkilövahinkoihin perustuvilla korvauksilla on etuoikeus vahinkovakuutusyhtiön konkurssissa ennen muita saatavia. Lakisääteisten vakuutusten perusteella maksetaan pääosin henkilövahinkoihin perustuvia korvauksia. Ainoastaan liikennevakuutuksessa esinekorvaukset muodostavat huomattavan osan maksetuista korvauksista. Näin ollen vasta huomattava vaje vastuuvelan katteena olevassa omaisuudessa vaikuttaisi niiden korvauksensaajien asemaan, joiden saatavat perustuvat henkilövahinkoon.

Vakuutusyhtiölain ja sen nojalla annetut alemmanasteiset säännökset vakuutusyhtiön vakavaraisuudesta, vastuuvelan katteesta ja vakuutusyhtiöiden valvonnasta turvaavat hyvin pitkälle vakuutuksenottajien ja korvauksensaajien edut. Tästä huolimatta ei täydellä varmuudella voida taata sitä, että vakuutusyhtiö kaikissa olosuhteissa pystyy täyttämään sitoumuksensa. Eräät suomalaiset vakuutusyhtiöt ovat viime vuosina ajautuneet selvitystilaan ja konkurssiin. Lakisääteisiä vahinkovakuutuksia hoitavat vakuutusyhtiöt on tähän asti kuitenkin erilaisin järjestelmin fuusioitu tai liitetty johonkin toiseen yhtiöön.

Kuten edellä on todettu, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton vuonna 1988 antama suositus ei ole oikeudellisesti sitova. Toteutuessaankin sopimukseen perustuva takuujärjestelmä saattaa jättää korvauksensaajille tietyn epävarmuuden turvan sisällöstä. Näin ollen suositukseen perustuva järjestely ei kaikissa tilanteissa voi turvata konkurssiin menneen vakuutusyhtiön myöntämien vakuutusten käsittämiä etuja.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

Korvauksensaajien suojaa on pidettävä niin keskeisenä lähtökohtana, että korvauksensaajille liikennevakuutuslain (279/59), potilasvahinkolain (585/86) tai tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaan kuuluvat korvaukset tulee taata takuujärjestelmällä täysimääräisesti vakuutusyhtiön selvitystilassa tai konkurssissa.

Esityksen eräänä tavoitteena on vähentää takuujärjestelmään tyypillisesti liittyviä haitallisia vaikutuksia. Takuujärjestelmät saattavat muun muassa houkutella vakuutusyhtiöitä ja niiden omistajia kiinnittämään vähemmän huomiota toiminnan riskeihin ja jopa joissain tilanteissa tarkoitukselliseen vilpilliseen menettelyyn. Tämän vuoksi takuujärjestelmän tarkoituksena tulee olla ainoastaan vakuutettujen etujen kohtuullinen turvaaminen, ei vakuutusyhtiöiden konkurssien estäminen.

Takuujärjestelmän tuoma turva saattaa vähentää vakuutuksenottajien mielenkiintoa vakuutusyhtiön vakavaraisuutta ja sen joh-

don toimintaa kohtaan vaikuttaen siten epäterveellä tavalla vakuutusyhtiöiden väliseen kilpailuun. Jotta vakavaraisuudella olisi merkitystä vakuutusyhtiön valinnassa ja vakuutusyhtiön johdon toiminnassa, ei vakuutuksenottajan maksamia vakuutusmaksuja ole tarkoituksenmukaista turvata takuujärjestelmällä. Tämä tarkoittaa sitä, että siirtäessään vakuutuksen uuteen yhtiöön vakuutuksenottaja joutuisi maksamaan vakuutusmaksun myös siltä ajalta, jolta hän on jo ehtinyt sitä maksaa selvitystilaan tai konkurssiin ajautuneeseen vakuutusyhtiöön.

Selvitystilaan tai konkurssiin ajautuneen vakuutusyhtiön vakuutuksenottajat ovat saattaneet saada vakuutuksensa huomattavan halvalla verrattuna yleisesti vallitsevaan maksutasoon tai vakuutuksista aiheutuviin kustannuksiin. Erityisesti silloin, kun vakuutusyhtiön omistus tai vakuutukset ovat keskittyneet vain yhdelle tai muutamalle taholle, saattaa lisäksi syntyä tilanne, jossa vakuutuksenottajan voidaan katsoa hyötyneen myös sijoitustoimintaa koskevien säännösten rikkomisesta. Näistä syistä johtuen on tarkoituksenmukaista pyrkiä kohdistamaan maksurasitus tämän tyyppisissä tilanteissa selvitystilaan tai konkurssiin menneen vakuutusyhtiön vakuutuksenottajille erityisen lisävakuutusmaksuvelvollisuuden muodossa. Tällöin muille vakuutuksenottajille vakuutusmaksujen korotuksen kautta mahdollisesti tuleva maksurasitus vähenisi. Lisävakuutusmaksun tarkoituksena olisi myös ennaltaehkäistä takuujärjestelmän mahdollista väärinkäyttöä.

Vakuutuksenottajien ja vakuutettujen suojaksi vakuutusyhtiön selvitystilassa tai konkurssissa luotava takuujärjestelmä on tarkoituksenmukaisempaa pyrkiä järjestämään lakisääteisten vakuutusjärjestelmän sisällä vakuutusyhtiöiden ja vakuutuksenottajien kesken kuin turvautumalla valtion vastuuseen. Vakuutusyhtiöiden väliseen yhteisvastuuseen perustuva takuujärjestelmä on myös tarkoituksenmukaista luoda sellaiseksi, että se on mahdollisimman neutraali ja rasittaa kaikkia markkinoilla toimivia yrityksiä samalla tavalla. Takuujärjestelmän hallinnoinnin tulisi lisäksi tapahtua kohtuullisin kustannuksin. Takuujärjestelmästä mahdollisesti tulevaisuudessa realisoituviin vastuisiin on lähtökohtaisesti hyvä varautua ennakolta, koska siitä mahdollisesti aiheutuvat lisävastuut saattavat realisoitua ajankohtana, jolloin vakuutusyhtiöiden ja vakuutuksenottajien kantokyky on nykyistä huonompi. Toisaalta ennakolta ei voida tietää tarvitaanko järjestelmää koskaan tai osoittautuuko ennakkovarautumisen suuruus yli- tai alimitoitetuksi. Siten mahdollisen ennakkovarautumisen lisäksi tulee olla mahdollisuus kerätä varoja jälkikäteen.

Ennakkovarautuminen voi tapahtua perustamalla erillinen rahasto tai edellyttämällä, että vakuutusyhtiöt tekevät tilinpäätöksissään erityisen varauksen. Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnasta irrallaan olevan rahaston perustaminen ja hallinnointi aiheuttaisivat vakuutusjärjestelmälle vuosittain lisäkustannuksia. Kun rahasto olisi erillään vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnasta, se ei tukisi niiden vakavaraisuutta. Erillisen rahaston etuna voidaan kuitenkin pitää sitä, että myös ulkomaiset vakuutusyhtiöt voidaan velvoittaa osallistumaan rahaston kartuttamiseen ja siten varautumaan jo ennakolta mahdollisiin vastuisiin. Ennakkovarautuminen voidaan toteuttaa myös siten, että vakuutusyhtiöiden taseeseen sisällytetään lakisääteisiä lajeja koskevat yhteistakuuerät. Järjestelmä tukisi yhtiöiden vakavaraisuutta ja olisi lieventämässä vakuutusyhtiöiden konkurssin seurauksia. Järjestelmästä ei myöskään aiheutuisi hallinnollisia lisäkustannuksia.

Jälkikäteen tapahtuva rahoitus voidaan toteuttaa siten, että mahdollisessa konkurssitapauksessa kaikilta markkinoilla toimivilta vakuutusyhtiöiltä perittäisiin vakuutusmaksutulon suuruuden mukaan määräytyvä maksu vakuutusmaksuveron tapaan. Maksu voitaisiin tällöin kerätä esimerkiksi lakisääteisten vahinkovakuutusten vakuutuslajijärjestöjen (liikennevakuutuskeskus, potilasvakuutusyhdistys ja Tapaturmavakuutuslaitosten liitto) kautta. Maksu rasittaisi kaikkia vakuutusyhtiöitä samalla tavalla ja olisi myös kilpailun kannalta neutraali. Vakuutusyhtiöt voisivat lisätä takuujärjestelmästä aiheutuvan rasituksen vakuutusmaksuihin.

Myös selvitystilaan tai konkurssiin asetetun vakuutusyhtiön tai esimerkiksi markkinoilta poistuneen ulkomaisen vakuutusyhtiön vakuutuksenottajat osallistuisivat pääsääntöisesti järjestelmän aiheuttamaan maksurasitukseen kohonneina vakuutusmaksuina silloinkin, kun maksu perittäisiin jälkikäteen. Koska kysymys on pakollisista vakuutuksista, vakuutuksenottajien olisi siirrettävä vakuuttamisvelvollisuutensa mukaisesti vakuutuksensa johonkin toiseen kyseistä vakuutusta harjoittavaan vakuutusyhtiöön, joka puolestaan olisi velvollinen maksamaan edellä

mainitun yhteistakuumaksun.

Sellaiset Suomessa liikennevakuutusta, potilasvakuutusta ja lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoittavat ulkomaiset vakuutusyhtiöt, joilla on kotipaikka ETA-maassa, voidaan velvoittaa osallistumaan näihin vakuutuksiin luotavan takuujärjestelmän rahoitukseen, koska asiasta on nimenomainen säännös ns. kolmannessa vahinkovakuutusdirektiivissä. Siten kaikki kyseisiä vakuutuksia harjoittavat kotimaiset ja ulkomaiset vakuutusyhtiöt voidaan velvoittaa osallistumaan yhteistakuujärjestelmän rahoitukseen silloin, kun järjestelmä perustuu esimerkiksi vakuutusmaksutulon mukaan määräytyvään yhteistakuumaksuun. EU:n vakuutusdirektiivien mukaan vakuutusyhtiön taloudellinen valvonta on yksinomaan vakuutusyhtiön kotivaltion vastuulla. Tämän vuoksi ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä ei voida, ellei kyseisen maan lainsäädäntö sitä salli, velvoittaa sisällyttämään taseeseensa varausta tai muutakaan erää, joka olisi tarkoitettu käytettäväksi turvaamaan vakuutettujen edut vakuutusyhtiön konkurssissa. Sen sijaan kolmannen maan vakuutusyhtiöt voitaisiin velvoittaa sisällyttämään taseeseensa yhteistakuuerä, koska näiden yhtiöiden talouden valvonta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Takuujärjestelmä perustuisi vakuutusyhtiöiden ja sitä kautta vakuutuksenottajien keskinäiseen vastuuseen. Järjestelmä käynnistyisi jonkin liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain tai tapaturmavakuutuslain mukaista vakuutusta harjoittaneen vakuutusyhtiön jouduttua selvitystilaan tai konkurssiin ja jos erityisen selvityspesän hallinto ei ole vuoden kuluttua selvitystilan alkamisesta pystynyt aikaansaamaan yhden tai useamman vakuutusyhtiön kanssa sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta tai uuden yhtiön perustamisesta. Tämän jälkeen edellä mainittuja lakisääteisiä vakuutuksia koskeva vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus erityisestä selvityspesästä voitaisiin erottaa ministeriön määräyksellä selvitysmiesten hoidosta kunkin lakisääteisen vahinkovakuutusten vakuutuslajijärjestön hoidettavaksi. Vakuutuslajijärjestöt huolehtisivat tämän jälkeen korvausten maksamisesta ja omaisuuden hallinnoinnista.

Takuujärjestelmät kattaisivat liikennevakuutuslakiin, potilasvahinkolakiin ja tapaturmavakuutuslakiin perustuvat korvaukset täysimääräisesti. Vakuutusmaksuja ei sen sijaan katettaisi takuujärjestelmästä, joten vakuutuksenottajan siirtäessä vakuutuksen toiseen yhtiöön hän joutuisi maksamaan vakuutusmaksun myös siltä ajalta, jolta hän on jo ehtinyt sitä maksaa selvitystilaan tai konkurssiin ajautuneen vakuutusyhtiöön. Vakuutuksenottajan menettämän vakuutusmaksun suuruus riippuisi siitä, milloin vakuutusyhtiön selvitystilaan tai konkurssiin asettaminen sattuisi suhteessa vakuutuskauteen ja vakuutusmaksuerien jaksotukseen. Koska vakuutuskausi on yleensä kalenterivuosi, vakuutuksenottaja menettäisi enintään yhden vuoden vakuutusmaksut.

Vakuutusyhtiön konkurssitilanteessa liikennevakuutuksen, potilasvakuutuksen ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vastuuvelan ja sille vakuutusyhtiön omaisuutta realisoitaessa tulevan jako-osuuden mahdollinen erotus rahoitettaisiin perimällä kaikilta edellä mainittuja vakuutuslajeja harjoittavilta vakuutusyhtiöiltä yhteistakuumaksu. Yhteistakuumaksun maksuunpano tapahtuisi sosiaali- ja terveysministeriön toimesta vuosittain ja maksuvelvollisuus koskisi niitä vakuutusyhtiöitä, jotka harjoittavat edellä mainittuja vakuutuksia maksun maksuunpanovuonna. Maksuvelvollisuus koskisi myös ulkomaisia vakuutusyhtiöitä. Maksun suuruus yhtiöiden kesken määräytyisi lähtökohtaisesti vakuutusyhtiöiden vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa.

Takuujärjestelmä olisi voimassa myös ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilassa ja konkurssissa, jos tämä olisi harjoittanut edellä mainittuja lakisääteisiä vakuutuksia. Koska lakisääteisissä vakuutuksissa vakuutettava riski sijaitsee pääsääntöisesti Suomessa, ei takuujärjestelmän kattavuutta ole tältä osin syytä rajoittaa. Ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilaan ja konkurssiin sovelletaan vakuutusyhtiön kotivaltion lainsäädäntöä.

Suomalaisilta ja Suomessa vakuutusliikettä harjoittavilta kolmannen maan vakuutusyhtiöiltä edellytettäisiin liikennevakuutuksen ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta, että ne varautuvat ennakolta yhteistakuumaksusta mahdollisesti myöhemmin aiheutuvaan maksurasitukseen siten, että vakuutusyhtiön taseeseen varataan vakuutuslajikohtainen yhteistakuuerä. Potilasvakuutuksen rahoitusjärjestelmän eräiden erityispiirteiden vuoksi tällaista ennakkovarausta ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista edellyttää potilasva-

kuutuksessa. Ehdotettu järjestelmä eroaisi siten liikenne- ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta työeläkejärjestelmässä voimassa olevasta yhteistakuuta koskevasta säännöksestä, joka perustuu yksinomaan vakuutusyhtiön konkurssiin asettamisen jälkeen määrättävään maksuvelvollisuuteen.

Sellainen vakuutuksenottaja, jolla on ollut liikenne-, potilas- tai lakisääteinen tapaturmavakuutus selvitystilaan tai konkurssiin menneessä vakuutusyhtiössä, voitaisiin velvoittaa maksamaan lisävakuutusmaksua. Maksuvelvollisuus ei koskisi kuluttajia ja heihin rinnastettavia elinkeinonharjoittajia.

Lisävakuutusmaksu voitaisiin määrätä ensinnäkin sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka omistuksen perusteella tai muutoin on käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa ja vakuutustoimintaa harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai että liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Tämä lisävakuutusmaksu määräytyisi kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn perusteella.

Jos edellä mainittu lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseksi, lisävakuutusmaksu voitaisiin määrätä vakuutusyhtiön kaikille vakuutuksenottajille. Edellytyksenä olisi, että vakuutuksen vakuutusmaksut ovat keskimäärin olleet kohtuuttoman alhaiset vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin verrattuina ja että tämän seikan voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin. Lisäksi edellytettäisiin, että vakuutuksenottajat ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Lisävakuutusmaksu voisi kunkin vakuutuksenottajan osalta olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka hän on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Lisävakuutusmaksun perinnästä saadut varat vähentäisivät vakuutusyhtiöiltä perittävän yhteistakuumaksun kautta muiden vakuutusyhtiöiden vakuutuksenottajille mahdollisesti tulevia vakuutusmaksujen korotuksia. Lisävakuutusmaksun tavoitteena on kohdistaa takuujärjestelmästä aiheutuva maksurasitus ensisijaisesti selvitystilaan tai konkurssiin ajautuneen vakuutusyhtiön vakuutuksenottajille ja siten vähentää ja ennakolta estää yhteistakuujärjestelmän mahdollisia kilpailua vääristäviä vaikutuksia sekä takuujärjestelmän mahdollista väärinkäyttöä. Tavoitteena on myös pyrkiä vähentämään sitä perusteetonta hyötyä, jota vakuutuksenottajat ovat mahdollisesti saaneet vakuutusliikkeen harjoittamista koskevien säännösten tai määräysten rikkomisen johdosta. Lisävakuutusmaksua ei luonnollisesti perittäisi, jos selvitystilaan tai konkurssiin ajautuneen vakuutusyhtiön varat riittävät kyseisten lakisääteisten vahinkovakuutusten perusteella suoritettavien korvausten maksamiseen. Lisävakuutusmaksusta kertyneitä varoja ei laskettaisi mukaan vakuutusyhtiön varallisuuteen harkittaessa sitä, onko selvitystilassa olevan vakuutusyhtiön omaisuus luovutettava konkurssiin 15 luvun 8 a §:n perusteella.

4. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia julkistaloudellisia vaikutuksia.

Esitykseen liittyen suomalaisilta vakuutusyhtiöiltä edellytettäisiin liikennevakuutuksessa ja lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa, että ne varautuvat yhteistakuuerän muodossa ennakolta yhteistakuusta myöhemmin mahdollisesti aiheutuvaan maksurasitukseen. Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tarkempia määräyksiä muun muassa yhteistakuuerän suuruudesta ja sen kerryttämisestä. Yhteistakuuerän ylärajan sopivana määränä voitaisiin pitää 3,0 prosenttia kyseisten lakisääteisten vakuutusten bruttomääräisestä vakuutusteknisestä vastuuvelasta ilman tasoitusmäärää. Tämä tarkoittaisi yhteensä noin 420 miljoonaa markkaa, josta liikennevakuutuksen osuus olisi noin 180 miljoonaa markkaa ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus noin 240 miljoonaa markkaa.

Yhteistakuuerän kartuttamisesta aiheutuva maksurasitus jouduttaisiin ainakin osittain siirtämään vakuutusten hintoihin. Yhteistakuuerä olisi tarkoitus kerryttää vuodessa eli sinä aikana, jolloin lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta nykyisen vakuutusmaksujen vahvistamismenettelyn voidaan arvioida olevan voimassa. Lakiehdotukseen sisältyvä yhteistakuumaksun enimmäismäärä kaksi prosenttia vakuutusmaksutulosta ei tässä vaiheessa rajoittaisi yhteistakuuerän kerryttämistä. Edellä mainitun suuruisen yhteistakuuerän kerryttäminen vuodessa tarkoittaisi liikennevakuutuksen osalta noin 10

prosentin ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta noin 9 prosentin korotusta vakuutusmaksuihin.

5. Esityksen valmistelu

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 22 päivänä kesäkuuta 1994 vakuutusturvan takuujärjestelmätyöryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus lakisääteisen tai siihen rinnastettavan takuujärjestelmän toteuttamisesta liikennevakuutuksessa, potilasvakuutuksessa ja lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa ja selvittää tarve ja mahdollisuudet lakisääteisen tai vaikutuksiltaan siihen rinnastettavan takuujärjestelmän toteuttamiseen ensivakuutuksena myönnetyssä henkivakuutuksessa ja vahinkovakuutuksessa.

Työryhmä jätti välimuistionsa (Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistioita 1995:21) sosiaali- ja terveysministeriölle 31 päivänä lokakuuta 1995. Työryhmä ehdotti välimuistiossa yksimielisesti takuujärjestelmän luomista turvaamaan lakisääteisten vahinkovakuutusten osalta korvauksensaajien aseman.

Välimuistiosta pyydettiin lausunto seuraavilta viranomaisilta ja järjestöiltä: kauppa- ja teollisuusministeriö, kilpailuvirasto, kuluttaja-asiamies, oikeusministeriö, Akava r.y., Kuluttajien vakuutustoimisto, Liikennevakuutuskeskus, Palvelutyönantajat r.y., Potilasvakuutusyhdistys, Suomen Aktuaariyhdistys, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK r.y., Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto, Suomen Yrittäjäin Keskusliitto SYKL, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK r.y. Lausunnonantajat pitivät työryhmän ehdotuksia yleisesti perusteltuina. Monissa lausunnoissa esitettiin kuitenkin useita huomautuksia ehdotusten yksityiskohdista.

Hallituksen esitys perustuu vakuutusturvan takuujärjestelmäyöryhmän välimuistiossaan tekemiin ehdotuksiin. Lausunnoissa esitetyt näkökohdat on mahdollisuuksien mukaan pyritty ottamaan huomioon lopullista esitystä valmisteltaessa.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys edellyttää Tapaturmavakuutuslaitosten liiton oikeudellisen aseman uudelleen sääntelyä siten, että liitto voi huolehtia tässä esityksessä mainituista tehtävistä. Tästä tullaan antamaan erillinen hallituksen esitys.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Liikennevakuutuslaki

17 §. Liikennevakuutuslain 17 §:ssä säädetään liikennevakuutuskeskuksen tehtävistä. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin maininta ehdotukseen sisältyvästä liikennevakuutuskeskuksen velvollisuudesta huolehtia korvausten maksamisesta vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin yhteydessä. Velvollisuus maksaa korvaukset koskisi sekä suomalaisen että ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilaa tai konkurssia. Suomalaisen ja sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen eli niin sanotun kolmannen maan vakuutusyhtiön osalta keskuksella olisi velvollisuus maksaa korvaukset ja huolehtia vakuutuskantaa vastaavan omaisuuden hallinnoinnista sen jälkeen, kun liikennevakuutuksen vakuutuskanta olisi siirretty keskukselle vakuutusyhtiölain 15 luvun tai ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/95) 49 §:n 3 momentin perusteella. Ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön osalta keskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaisi sosiaali- ja terveysministeriön määräämästä ajankohdasta lukien. Ministeriön tulisi ajankohtaa määrätessään kiinnittää huomiota muun muassa siihen, mitä selvitystilaan tai konkurssiin menneen ETA-vakuutusyhtiön kotimaan lainsäädännössä määrätään esimerkiksi vakuutuskannan hoitamisesta ja luovuttamisesta sekä korvausten maksamisesta. Kun keskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvaukset, vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyisi keskukselle siihen määrään asti kuin tämä on korvausta maksanut.

19 b §. Nykyisen vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:n 1 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi, jos sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta ei ole saatu aikaan, vuoden kuluessa selvitystilan alkamisesta määrätä ajankohdan, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Kun ehdotettu takuujärjestelmä turvaa korvausten maksun täysimääräisesti vakuutusyhtiön konkurssissa, on tarkoituksenmukaista, että vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa melko lyhyen määräajan sisällä, jolloin vakuutus voidaan ottaa toisesta vakuutusyhtiöstä. Vakuutusten lakkaamista koskeva säännös liittyy liikennevakuutuksen sisältöön, joten siitä on tarkoituksenmukaista säätää liikennevakuutuslaissa.

Tämän vuoksi ehdotetaan, että poiketen edellä mainitusta vakuutusyhtiölaissa säädetystä pääsäännöstä liikennevakuutuslain mukaiset vakuutukset lakkaisivat lain säännöksen mukaan olemasta voimassa kuukauden kuluessa siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja velvollisuudestaan ottaa uusi vakuutus tässä määräajassa. Jollei vakuutuksenottaja tässä ajassa ole ottanut vakuutusta jostakin toisesta yhtiöstä, hänen katsotaan laiminlyöneen liikennevakuutuslain mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa. Erityisen selvityspesän hallinnon tulisi ilmoittaa tästä velvollisuudesta kirjallisesti kaikille vakuutuksenottajille. Koska Suomen laissa ei voida säätää ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystila- tai konkurssimenettelystä, ulkomaisen vakuutusyhtiön mentyä konkurssiin tämä velvollisuus olisi liikennevakuutuskeskuksella. Ilmoitus olisi tehtävä viipymättä.

19 c §. Liikennevakuutuslain uudessa 19 c §:ssä säädettäisiin vakuutuksenottajalta perittävästä lisävakuutusmaksusta. Pykälän 1 momentin mukaan vakuutuksenottaja voitaisiin velvoittaa maksamaan lisävakuutusmaksu vakuutusyhtiön selvitystilassa tai konkurssissa turvaamatta jääneen osuuden kattamiseksi siten kuin pykälässä tarkemmin säädetään. Ehdotettu lisävakuutusmaksuvelvollisuus olisi toissijainen siihen vakuutuksenottajan lisämaksuvelvollisuuteen nähden, joka perustuu vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaiseen keskinäisen yhtiön mahdollisesti yhtiöjärjestykseensä ottamaan tätä koskevaan määräykseen.

Vakuutuksenottajalle säädetty lisämaksuvelvollisuus ei kuitenkaan koskisi kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettava kuluttajaan. Säännös vastaisi sisällöltään vakuutussopimuslain 3 §:ää, jossa säädetään lain pakottavuudesta. Lisämaksuvelvollisuus ei siten pääsääntöisesti koskisi pienyrittäjiä. Tarkoituksena on, että lisämaksuvelvollisuus ei koskisi sellaista elinkeinonharjoittajaa, jonka voidaan katsoa olevan

tiedoiltaan, taidoiltaan ja taloudellisilta edellytyksiltään kuluttajaan rinnastettava. Velvollisuus maksaa lisämaksua ratkaistaisiin yksittäistapauksittain sen mukaan, kuka on vakuutuskirjassa merkitty vakuutuksenottajaksi. Vakuutuksenottajista saatavan tilastotiedon perusteella on arvioitavissa, että kuluttajien ja heihin rinnastettavien elinkeinonharjoittajien osuus kaikista liikennevakuutuksenottajista on noin 80 prosenttia.

Lisävakuutusmaksu voitaisiin määrätä 2 momentin mukaan ensinnäkin sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka on omistuksen perusteella tai muutoin käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa. Lisäksi vaadittaisiin, että liikennevakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai että liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Tällaisten vakuutuksenottajien vaikutusvalta yhtiön vakuutusmaksuja ja sijoitustoimintaa koskevaan päätöksentekoon on ollut keskeinen, joten hän on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää asemansa perusteella mainittujen säännösten ja määräysten rikkomisesta. Tällainen tilanne saattaa syntyä esimerkiksi silloin, kun vakuutusyhtiö on perustettu pelkästään tietyn yrityksen tai yritysryhmän omaa vakuutustarvetta varten ja sen omistaa kokonaan tai pääosin sama yritys tai yritysryhmä.

Jos vakuutusyhtiö ei esimerkiksi ole huolehtinut vastuuvelan katteena olevan omaisuuden varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta, vakuutustoimintaa harjoitettaessa voidaan katsoa rikotun vakuutusyhtiölain 10 luvun 3 §:ää. Säännöksen soveltamisen edellytyksiä tulisi harkita objektiivisen harkinnan perusteella. Säännösten ja määräysten rikkomisen olennaisuutta harkittaessa olisi otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, kesto ja toistuvuus sekä se, kuinka paljon vakuutuksenottajan voidaan katsoa hyötyneen säännösten noudattamatta jättämisestä. Ehdotetun 2 momentin mukaisen lisävakuutusmaksun suuruus olisi kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn suuruinen. Vakuutuksenottajan saaman hyödyn arvioinnissa tulee ottaa huomioon lisäksi myös se hyöty, joka on tullut samaan konserniin tai yritysryhmään kuuluvalle muulle yritykselle.

Vakuutusyhtiön kaikilta muiltakin liikennevakuutuksenottajilta voitaisiin periä 3 momentin mukaan lisävakuutusmaksu, jos 2 momentin mukainen lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseen. Tämän momentin soveltamisen edellytyksenä olisi ensinnäkin se, että vakuutusyhtiö on hinnoitellut liikennevakuutuksen vakuutusmaksut keskimäärin kohtuuttoman alhaisiksi verrattuna vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin ja että kohtuuttoman alhaisen hinnoittelun voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin.

Toiseksi kohtuuttoman alhaisella vakuutusmaksutasolla olisi oltava olennainen syyyhteys vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin. Vakuutusyhtiö voi joutua lopettamaan toimintansa monista muistakin syistä. Esimerkiksi vakuutusyhtiön sijoitustoiminta voi epäonnistua ja johtaa yhtiön konkurssiin tai korvauskulujen ennalta arvaamattoman suuri kasvu saattaa yhtiön maksukyvyttömäksi. Vaikka näiden esimerkkitapausten yhteydessä todettaisiin, että yhtiön liikennevakuutuksen vakuutusmaksutaso on ollut alhainen verrattuna liikennevakuutuksesta aiheutuneisiin kustannuksiin, ei se vielä oikeuta määräämään tämän momentin mukaista lisävakuutusmaksua. Alhaisten vakuutusmaksujen on voitava arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin.

Kolmantena vaatimuksena momentin soveltamiselle olisi se, että vakuutuksenottajat ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Momentissa ei tarkoiteta sitä, että vakuutuksenottajan olisi tullut saada vakuutusyhtiöltä perusteettomia korvauksia vaan sitä, että vakuutuksenottaja on välttynyt maksamasta oikean hintatason mukaista vakuutusmaksua. Tämän momentin mukaan määrättävä lisävakuutusmaksu voisi olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka vakuutuksenottaja on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Päätöksen lisävakuutusmaksusta, sen suuruudesta ja tilittämisestä tekisi 4 momentin mukaan liikennevakuutuskeskus, jonka päätökseen voisi hakea muutosta alioikeudelta. Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tämän momentin soveltamisesta tarvittaessa tarkempia määräyksiä. Lisävakuutusmaksusta kertyneet varat tilitettäisiin joko erityiselle selvityspesälle tai liikennevakuutuskeskukselle

käytettäväksi liikennevakuutuksen korvaaksensaajien hyväksi. Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle lisävakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu eräpäivään mennessä, perittäisiin korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaista viivästyskorkoa. Lisävakuutusmaksu viivästyskorkoineen olisi täytäntöönpanokelpoinen ilman tuomiota ja päätöstä.

19 d §. Mikäli vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta liikennevakuutuslain mukainen korvaus jäisi kokonaan tai osittain turvaamatta, siitä tai sen osasta vastaisivat pykälän 1 momentin mukaan vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitettaisiin perimällä vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat liikennevakuutusta maksun maksuunpanovuonna. Maksuunpano tapahtuisi vuosittain, jolloin maksuvelvollisuus koskisi myös niitä vakuutusyhtiöitä, jotka maksuunpanovuonna ryhtyvät harjoittamaan liikennevakuutusta. Vakuutusyhtiöt voivat sisällyttää yhteistakuumaksusta aiheutuvan menojen lisäyksen erääntyviin vakuutusmaksuihin. Suomalaisilta ja Suomessa vakuutusliikettä harjoittavilta kolmannen maan vakuutusyhtiöiltä edellytettäisiin lisäksi, että ne varautuvat ennakolta yhteistakuumaksusta mahdollisesti aiheutuvaan maksurasitukseen sisällyttämällä taseeseensa erityisen yhteistakuuerän. Tästä velvollisuudesta säädettäisiin vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:ssä. Jäljempänä säädetty vakuutuksenottajan lisävakuutusmaksuvelvollisuus olisi kuitenkin ensisijainen vakuutusyhtiöiden keskinäiseen yhteisvastuuseen nähden. Ehdotetusta maksuvelvollisuudesta vakuutusyhtiölle aiheutuva menojen lisäys voitaisiin luonnollisesti sisällyttää erääntyviin vakuutusmaksuihin.

Pykälän 2 momentin mukaan maksun suuruus määräytyisi lähtökohtaisesti vakuutusyhtiön liikennevakuutuksesta saaman vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus voisi tarvittaessa määräytyä myös vakuutusyhtiöiden vakuuttamien riskien perusteella arvioidun vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus olisi vuodessa enintään kaksi prosenttia vakuutusyhtiön maksuunpanovuoden maksutulosta tai vakuutettujen riskien perusteella arvioidusta vakuutusmaksutulosta. Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi momentin soveltamisesta tarvittaessa tarkempia määräyksiä. Sosiaali- ja terveysministeriön määräyksillä säädettäisiin muun muassa siitä, minkä vuoden maksutulon perusteella yhteistakuumaksu määrättäisiin, maksun mahdollisesta keräämisestä ennakkoerinä sekä ennakkona suoritettujen maksuerien tarkistamisesta vastaamaan tilinpäätöksissä vahvistettuja maksutuloja.

Pykälän 3 momentin mukaan maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle maksulle ja sen ennakolle, jota ei ole suoritettu eräpäivään mennessä, perittäisiin korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaista viivästyskorkoa. Maksu viivästyskorkoineen olisi täytäntöönpanokelpoinen ilman tuomiota tai päätöstä.

19 e §. Ehdotetussa uudessa 19 b §:ssä säädettäisiin liikennevakuutuskeskuksen velvollisuudesta ilmoittaa vakuutuksenottajille heidän velvollisuudestaan ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä. Tieto siitä, ketkä ovat vakuutusyhtiössä vakuutuksenottajia, kuuluu vakuutussalaisuuden piiriin, josta poikkeaminen edellyttää nimenomaista lain säännöstä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että keskukselle säädettäisiin oikeus saada selvitys- tai konkurssipesältä tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

1.2. Potilasvahinkolaki

5 §. *Vakuutuksenantaja.* Potilasvahinkolain 5 §:ssä säädetään potilasvakuutusyhdistyksen tehtävistä. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin maininta ehdotukseen sisältyvästä potilasvakuutusyhdistyksen velvollisuudesta muun muassa huolehtia korvausten maksamisesta vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin yhteydessä.

5 a §. *Vakuutuksen ottaminen toisesta vakuutusyhtiöstä.* Poiketen vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:n 1 momentin pääsäännöstä myös potilasvahinkolain mukaiset vakuutukset lakkaisivat olemasta voimassa kuukauden kuluessa siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja velvollisuudesta ottaa vakuutus tässä määräajassa.. Säännös vastaisi sisällöltään ehdotettuja liikennevakuutuslain 19 b §:ää ja tapaturmavakuutuslain 38 a §:n 1 momenttia.

5 b §. *Lisävakuutusmaksu.* Potilasvahinkolakiin lisättävä uusi 5 b §, joka koskee vakuutuksenottajan lisämaksuvelvollisuutta, vastaa sisällöltään ehdotettuja liikennevakuutuslain 19 c §:ää ja tapaturmavakuutuslain 38 b §:ää. Lisävakuutusmaksuvelvollisuus ei

koskisi kuluttajia ja heihin rinnastettavia elinkeinonharjoittajia. Vakuutuksenottajista saatavan tilastotiedon perusteella on arvioitavissa, että valtaosa potilasvakuutuksenottajista on kuluttajia ja heihin rinnastettavia elinkeinonharjoittajia. Heidän vakuutustensa osuus vakuutusmaksutulosta on kuitenkin hyvin pieni.

Lisävakuutusmaksu voitaisiin pykälän 2 momentin mukaan määrätä sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka omistuksen perusteella tai muutoin on käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa ja potilasvakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty joudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Lisävakuutusmaksu määräytyisi vakuutuksenottajan saaman taloudellisen hyödyn perusteella.

Pykälän 3 momentin mukaan kaikille muillekin kuin 2 momentissa mainituille potilasvakuutuksenottajille voitaisiin määrätä lisämaksu samojen perusteiden mukaan kuin ehdotetussa liikennevakuutuslain 19 c §:n 2 momentissa.

Päätöksen lisävakuutusmaksuvelvollisuudesta tekisi potilasvakuutusyhdistys, jonka päätökseen voisi hakea muutosta alioikeudelta. Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tarvittaessa asiasta tarkempia määräyksiä.

5 c §. *Yhteistakuumaksu.* Potilasvahinkolakiin lisättävä uusi 5 c § vastaisi sisällöltään ehdotettuja liikennevakuutuslain 19 d §:ää ja tapaturmavakuutuslain 38 c §:ää. Mikäli vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta potilasvahinkolain mukainen korvaus jäisi kokonaan tai osittain turvaamatta, siitä tai sen osasta vastaisivat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitettaisiin perimällä vuosittain potilasvakuutusta harjoittavilta vakuutusyhtiöiltä yhteistakuumaksu.

5 d §. *Oikeus saada tietoja.* Ehdotetun uuden 5 a §:n mukaan potilasvakuutusyhdistykselle säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa vakuutuksen ottajille heidän velvollisuudestaan ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä. Tieto siitä, ketkä ovat vakuuttamisvelvollisia, kuuluu vakuutussalaisuuden piiriin, mistä poikkeaminen edellyttää nimenomaista lain säännöstä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että potilasvakuutusyhdistykselle säädettäisiin oikeus saada selvitys- ja konkurssipesältä tarvittavat tiedot tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

1.3. Tapaturmavakuutuslaki

38 a §. Poiketen vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:n 1 momentin pääsäännöstä myös tapaturmavakuutuslain mukaiset vakuutukset lakkaisivat olemasta voimassa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja velvollisuudesta ottaa uusi vakuutus määräajassa. Velvollisuus ottaa uusi vakuutus ei luonnollisestikaan koskisi tapaturmavakuutuslain 57 §:n mukaisia vapaaehtoisia vakuutuksia. Säännös vastaisi sisällöltään ehdotettua liikennevakuutuslain 19 b §:ää ja potilasvahinkolain 5 a §:ää.

38 b §. Tapaturmavakuutuslakiin lisättävä uusi 38 b § joka koskee vakuutuksenottajan lisämaksuvelvollisuutta, vastaa sisällöltään ehdotettuja liikennevakuutuslain 19 c §:ää ja potilasvahinkolain 5 b §:ää. Lisävakuutusmaksuvelvollisuus ei koskisi kuluttajia ja heihin rinnastettavia elinkeinonharjoittajia. Vakuutuksenottajista saatavan tilastotiedon perusteella on arvioitavissa, että kuluttajien ja heihin rinnastettavien elinkeinonharjoittajien osuus vakuutuksenottajista on pakollisessa tapaturmavakuutuksessa noin 5 prosenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutuksenottaja voitaisiin määrätä maksamaan lisävakuutusmaksu silloin, kun hän on käyttänyt omistuksen perusteella tai muutoin merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa ja pakollista tapaturmavakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Lisävakuutusmaksun suuruus määräytyisi vakuutuksenottajan saaman taloudellisen hyödyn perusteella. Säännös lisämaksuvelvollisuudesta ei siten miltään osin koskisi tapaturmavakuutuslain 57 §:n mukaisia vakuutuksia.

Pykälän 3 momentin mukaan kaikille muillekin kuin 2 momentissa mainituille pakollisen vakuutuksen ottajille voitaisiin määrätä lisämaksu samojen perusteiden mukaan kuin ehdotetussa liikennevakuutuslain 19 c §:n 3 momentissa ja potilasvahinkolain 5 b §:n 3 momentissa.

Päätöksen lisävakuutusmaksuvelvollisuudesta tekisi Tapaturmavakuutuslaitosten liitto, jonka päätökseen voisi hakea muutosta tapaturmalautakunnalta. Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi asiasta tarvittaessa tarkem-

pia määräyksiä.

38 c §. Tapaturmavakuutuslakiin lisättävä uusi 38 c § vastaisi sisällöltään ehdotettua liikennevakuutuslain 19 d §:ää ja potilasvahinkolain 5 c §:ää. Mikäli vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tapaturmavakuutuslain mukaiseen pakolliseen vakuutukseen perustuva korvaus jäisi kokonaan tai osittain turvaamatta, siitä tai sen osasta vastaisivat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitettaisiin perimällä vuosittain tapaturmavakuutuslain mukaista pakollista vakuutusta harjoittavilta vakuutusyhtiöiltä yhteistakuumaksu. Takuujärjestelmä ei siten koskisi tapaturmavakuutuslain 57 §:n mukaisia vapaaehtoisia vakuutuksia, koska ne eivät ole pakollista sosiaaliturvaa. Tapaturmavakuutuslain 57 §:n mukaisista vakuutuksista kertyvää vakuutusmaksutuloa ei myöskään otettaisi huomioon jaettaessa yhteistakuusta aiheutuvia kustannuksia vakuutusyhtiöiden kesken.

Suomalaisilta ja kolmannen maan vakuutusyhtiöiltä edellytettäisiin lisäksi, että ne varautuvat ennakolta yhteistakuumaksusta mahdollisesti aiheutuvaan maksurasitukseen sisällyttämällä taseeseensa erityisen yhteistakuuerän. Tästä velvollisuudesta säädettäisiin vakuutusyhtiölain nojalla tarvittaessa annettavissa sosiaali- ja terveysministeriön määräyksissä. Tapaturmavakuutuslaitosten liitto olisi vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä muun muassa velvollinen maksamaan korvaukset.

38 d §. Ehdotetun uuden 38 a §:n mukaan Tapaturmavakuutuslaitosten liitolle säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa vakuutuksenottajille heidän velvollisuudestaan ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä. Tieto siitä, ketkä ovat vakuutuksenottajia, kuuluu vakuutussalaisuuden piiriin, mistä poikkeaminen edellyttää nimenomaista säännöstä laissa. Tämän vuoksi ehdotetaan, että Tapaturmavakuutuslaitosten liitolle säädettäisiin oikeus saada selvitys- ja konkurssipesältä tarvittavat tiedot tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

1.4. Vakuutusyhtiölaki

10 luku. Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös

2 §. Vakuutusyhtiön vakuutussopimuksista aiheutuva vastuu kirjataan tilinpäätöksessä vastuuvelaksi. Vastuuvelan muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu. Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä sekä runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuuopillisesti laskettavaa tasoitusmäärää. Nyt ehdotettu yhteistakuuerä on tarkoituksenmukaisinta sisällyttää osaksi korvausvastuuta. Tämän johdosta vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että korvausvastuuseen sisällytettäisiin liikennevakuutuslain ja tapaturmavakuutuslain mukaisten vakuutusten yhteistakuuerä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin yhteistakuuerän käytöstä. Vakuutusyhtiön olisi kartutettava yhteistakuuerää ehdotetun liikennevakuutuslain 19 d §:ssä ja tapaturmavakuutuslain 38 c §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisuuden varalta. Yhteistakuuerä ei olisi käytettävissä asianomaisen vakuutuslajin tappioiden kattamiseksi eikä sitä saisi käyttää muiden vakuutuslajien hyväksi, eikä muihin tarkoituksiin kuin yhteistakuumaksun rahoittamiseen. Selvitystilaan tai konkurssiin ajautuneen vakuutusyhtiön osalta yhteistakuuerä olisi käytettävä ensisijaisesti kyseisten vakuutuslajien korvauksensaajien hyväksi, mistä säädettäisiin vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä. Vaikka järjestelmä ei sinänsä estäisi vakuutusyhtiön konkurssia, se parantaisi konkurssiin menevän vakuutusyhtiön vakuutettujen asemaa ja vähentäisi muilta vakuutusyhtiöiltä yhteistakuumaksun muodossa perittävää osuutta. Sosiaali- ja terveysministeriö antaisi tarkemmat määräykset yhteistakuuerän suuruudesta ja sen kartuttamisesta.

Vaikka ulkomaisia ETA-vakuutusyhtiöitä ei voida velvoittaa varaamaan taseeseensa edellä mainittua yhteistakuuerää, tulee järjestelmän olla ulkomaisten ja kotimaisten vakuutusyhtiöiden välisen kilpailun kannalta

neutraali. Samalla on pyrittävä estämään se, että vakuutuksenottajat voisivat siirtämällä vakuutuksen vakuutusyhtiöstä toiseen välttää yhteistakuusta vakuutusmaksujen nousun muodossa aiheutuvan maksurasituksen. Tämän johdosta velvollisuus purkaa ja kartuttaa yhteistakuuerä uudelleen on tarkoitus tapahtua suunnilleen samaan aikaan ja samalla määrällä kuin velvollisuus maksaa yhteistakuumaksu.

15 luku. Selvitystila ja purkaminen

10 §. Nykyisen lain mukaan ennen erityisen selvityspesän lopullista selvittämistä siitä saadaan suorittaa maksuja ainoastaan sosiaali- ja terveysministeriön luvalla. Kun lakisääteisten vakuutusten osalta takuujärjestelmä turvaa korvausten saamisen täysimääräisesti, on tarkoituksenmukaista varmistaa, ettei korvausten maksu keskeydy. Pykälän 3 momentin mukaan liikennevakuutuslakiin, potilasvahinkolakiin ja tapaturmavakuutuslakiin perustuvat korvaukset tulisi nykyisin voimassa olevasta säännöksestä poiketen maksaa selvitystila- tai konkurssiprosessin aikana siten kuin näissä laeissa säädetään. Koska takuujärjestelmän kautta tulevien varojen periminen saattaisi viedä aikaa, erityisen selvityspesän hallinnolla olisi tarvittaessa oikeus ottaa lainaa korvausten maksamisen turvaamiseksi.

Konkurssiin menneen vakuutusyhtiön omaisuuden realisoinnissa tulee varmistaa, ettei korvausten maksaminen loukkaa muiden velkojien oikeutta. Siinä tapauksessa, että edellä mainittujen lakisääteisten vakuutusten korvauksensaajat eivät olisi saaneet täyttä korvausta yhtiön omaisuutta realisoitaessa, otettaisiin erotus huomioon ositettaessa omaisuutta ehdotetun 15 luvun 14 §:n 1 momentin mukaisesti edellä mainittuja lakisääteisiä vakuutuksia vastaavan vakuutuskannan ja muita vakuutuksia vastaavan vakuutuskannan välillä.

14 §. Edellä on ehdotettu liikennevakuutuslakia, potilasvahinkolakia ja tapaturmavakuutuslakia muutettavaksi siten, että näiden lakien mukaiset vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon selvitystilan alkamisesta ja tästä määräajasta. Jollei sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta ole saatu aikaan eikä uuttakaan yhtiötä perustettua yhden vuoden kuluessa selvitystilan alkamisesta, sosiaali- ja terveysministeriö voisi kuten nykyisinkin määrätä ajankohdan, jolloin muut kuin edellä mainitut vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Sosiaali- ja terveysministeriö voisi pykälän 1 momentin mukaan saman ajan kuluttua määrätä myös ajankohdan, jolloin liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain ja tapaturmavakuutuslain mukaisten vakuutusten vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus siirretään erityisestä selvityspesästä lakisääteisten vakuutusten lajijärjestöjen hallinnoitavaksi.

Tässä vaiheessa vakuutuskanta joudutaan jakamaan lakisääteisten lajien ja muun erityiseen selvityspesään kuuluvan vakuutuskannan välillä sekä tekemään vastaava jako edellä mainittujen vakuutuksien vastuuvelkaa vastaavan omaisuuden osalta. Vakuutuskannan ja sitä vastaavan omaisuuden siirtämisessä olisi soveltuvin osin noudatettava, mitä vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 §:n 1—3 momenteissa säädetään vakuutuskannan luovuttamisesta. Tämä tarkoittaisi muun muassa sitä, että vakuutuskannan ja sitä vastaavan omaisuuden siirtämisestä tulisi tehdä sopimus erityisen selvityspesän ja lakisääteisten vakuutusten lajijärjestöjen kesken. Sopimukselle tulisi saada sosiaali- ja terveysministeriön suostumus. Omaisuutta jaettaessa olisi otettava huomioon muun muassa vastuuvelan rakenne.

Liikennevakuutuskeskus, Potilasvakuutusyhdistys ja Tapaturmavakuutuslaitosten liitto huolehtisivat kukin osaltaan korvausten maksamisesta sekä niille siirretyn omaisuuden hallinnoinnista ja realisoinnista. Tämä olisi tarpeen silloin, kun on oletettavissa, ettei yhtiön omaisuus riitä edellä mainittujen lakisääteisistä vakuutuksista aiheutuvien vastuiden kattamiseen.

Koska takuujärjestelmän kautta tulevien varojen periminen saattaisi viedä jonkin aikaa, vakuutuslajijärjestöt voisivat tarvittaessa ottaa lainaa korvausten maksamisen turvaamiseksi. Tätä ennen lakisääteisiin vakuutuksiin perustuvat erääntyneet korvaukset maksettaisiin erityisen selvityspesän hallinnon toimesta, jolla olisi myös tarvittaessa oikeus lainanottoon korvausten maksamisen turvaamiseksi. Lakisääteisten vakuutusten perusteella maksetaan kuukausittain erääntyviä eläkkeitä ja muita jatkuvia korvauksia jopa kymmeniä vuosia. Kun vakuutusyhtiön selvitystila ja konkurssi ei eräännyttäisi tulevia korvauksia, ei ole kovinkaan todennäköistä, että korvauksia erääntyisi vuosittain niin paljon, että lainanottoon jouduttaisiin konkurs-

siin ajautuneen vakuutusyhtiön omaisuuden realisoinnin lisäksi turvautumaan.

Koska ehdotettua 10 luvun 2 §:ssä mainittua yhteistakuuerää kerrytetään kyseisten vakuutuslajien vakuutuksenottajilta kerätyillä vakuutusmaksuilla, pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan yhteistakuuerää vastaava suhteellinen osuus vastuuvelan katteena olevasta omaisuudesta on 15 luvun 10 §:ssä säädetyn etuoikeusjärjestyksen estämättä käytettävä ensisijaisesti kyseisten lakien perusteella korvaukseen oikeutettujen hyväksi. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi liikennevakuutuksen yhteistakuuerää vastaava suhteellinen osuus vastuuvelan katteena olevasta omaisuudesta käytetään ensisijaisesti liikennevakuutuksen perusteella henkilö- ja esinekorvauksiin oikeutettujen hyväksi. Vasta tämän jälkeen edellä mainittu osuus tulee muiden vakuutuslajien korvauksensaajien hyväksi 15 luvun 10 §:ssä säädetyn etuoikeusjärjestyksen mukaisesti.

Muu kuin edellä mainittuja lakisääteisiä vakuutuksia vastaava omaisuus muutettaisiin tämän jälkeen rahaksi nykyisin voimassa olevien säännösten mukaisesti.

1.5. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä

33 §. *Vastuuvelka.* Pykälässä olevaa viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:n ehdotetun muutoksen johdosta. Myös kolmannen maan vakuutusyhtiöt voitaisiin velvoittaa sisällyttämään taseeseensa yhteistakuuerä yhteistakuumaksusta mahdollisesti aiheutuvaa maksurasitusta varten.

49 §. *Selvitysmiesten asettaminen.* Lakia ulkomaisista vakuutusyhtiöistä sovelletaan sellaiseen ulkomaiseen ETA-vakuutusyhtiöön, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen sekä sellaiseen kolmannen maan vakuutusyhtiöön, jonka kotivaltio ei kuulu Euroopan talousalueeseen. Ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toiminnan lopettamiseen sovelletaan aina sen kotivaltion lainsäädäntöä. Sen sijaan ulkomaisen kolmannen maan vakuutusyhtiön Suomessa tapahtuvan vakuutustoiminnan lopettamisesta säädetään ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 8 luvussa.

Edellä on ehdotettu liikennevakuutuslakia, potilasvahinkolakia ja tapaturmavakuutuslakia muutettavaksi siten, että näiden lakien mukaiset vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon selvitystilan alkamisesta ja velvollisuudestaan ottaa uusi vakuutus tässä määräajassa.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jos selvitysmiehet eivät ole vuoden kuluessa toimiluvan lakkaamisesta aikaansaaneet sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta tai jollei vakuutusliikettä muutoin ole sanotussa ajassa lopetettu, sosiaali- ja terveysministeriö voisi pykälän 3 momentin mukaan määrätä ajankohdan, jolloin muut kuin edellä mainitut vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Ministeriö voisi myös määrätä ajankohdan, jolloin liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain ja tapaturmavakuutuslain mukaiset vakuutukset päättyvät sekä ajankohdan, jolloin mainittujen lakien mukaisten vakuutusten vakuutuskanta siirretään erityisestä selvityspesästä liikennevakuutuskeskuksen, potilasvakuutusyhdistyksen tai Tapaturmavakuutuslaitosten liiton hallinnoitavaksi. Vakuutuskannan ja sitä vastaavan omaisuuden siirtämisessä olisi soveltuvin osin noudatettava, mitä vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 §:n 1—3 momentissa ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 68 §:n 2 momentissa säädetään vakuutuskannan luovuttamisesta. Muutoin sovellettaisiin kuten nykyisinkin soveltuvin osin, mitä vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä säädetään.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997. Ehdotetut lait eivät olisi taannehtivia. Uusia säännöksiä siten sovellettaisiin lain voimaantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1959 annetun liikennevakuutuslain (279/59) 17 §:n 3 momentti, sellaisena, kuin se on 16 huhtikuuta 1993 annetussa laissa (361/93), ja

lisätään lakiin uusi 19 b — 19 e § seuraavasti:

17 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisessa vastuussa vakuuttamattoman, tuntemattoman sekä sellaisen moottoriajoneuvon Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa. Jos vakuutuksenantaja lopulta todetaan korvausvelvolliseksi, keskuksella on oikeus saada tältä takaisin suorittamansa määrä. Lisäksi keskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/95) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, keskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin ministeriön määräämästä ajankohdasta. Kun keskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy keskukselle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

— — — — — — — — — — — — — — —

4 luku

Liikennevakuutus

19 b §

Tämän lain mukaiset vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja hänen velvollisuudestaan ottaa uusi vakuutus tässä määräajassa. Jollei vakuutuksenottaja ole tätä ennen ottanut vakuutusta toisesta vakuutusyhtiöstä, hänen katsotaan laiminlyöneen tämän lain mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa. Erityisen selvityspesän hallinto ja ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta liikennevakuutuskeskus on velvollinen viipymättä ilmoittamaan kirjallisesti vakuutuksenottajille edellä mainitusta velvollisuudesta ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä.

19 c §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan liikennevakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

Lisävakuutusmaksu voidaan määrätä sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka on omistuksen perusteella tai muutoin käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa, jos liikennevakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai jos liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Tämän momentin nojalla määrättävän lisävakuutusmaksun suuruus on kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn suuruinen.

Jos 2 momentin mukainen lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseen ja jos tämän lain mukaisen vakuutuksen vakuutusmaksut ovat keskimäärin olleet kohtuuttoman alhaiset vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin verrattuina ja

tämän voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin, voidaan 2 momentin mukaisen maksun lisäksi määrätä lisävakuutusmaksu vakuutusyhtiön niille muille liikennevakuutuksenottajille, jotka ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Tämän momentin nojalla määrättävä lisävakuutusmaksu saa kunkin vakuutuksenottajan osalta olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka hän on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Päätöksen lisävakuutusmaksusta, sen suuruudesta ja tilittämisestä tekee liikennevakuutuskeskus. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän momentin soveltamisesta. Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle lisävakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Lisävakuutusmaksu viivästyskorkoineen saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

19 d §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutuksenottajien lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, vastaavat siitä tai sen osasta liikennevakuutusta harjoittavat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitetaan perimällä vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat liikennevakuutusta maksuunpanovuonna. Vakuutusyhtiö voi sisällyttää yhteistakuumaksusta aiheutuvan menojen lisäyksen liikennevakuutuksen erääntyviin vakuutusmaksuihin.

Maksun suuruus määräytyy vakuutusyhtiön liikennevakuutuksesta saaman taikka tällä vakuutuksella katettavien riskien perusteella arvioidun vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus voi olla vuodessa enintään kaksi prosenttia edellä tarkoitetusta vakuutusmaksutulosta. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tämän momentin soveltamisesta.

Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle maksulle ja sen ennakolle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksu ja sen ennakko sekä viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

19 e §

Liikennevakuutuskeskuksella on sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, oikeus saada selvitys- tai konkurssipesästä tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sen voimantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

2.

Laki

potilasvahinkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun potilasvahinkolain (585/86) 5 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (363/95), ja

lisätään lakiin uusi 5 a — 5 d § seuraavasti:

5 §

Vakuutuksenantaja

— — — — — — — — — — — — — — —

Kaikkien potilasvakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava potilasvakuutusyhdistykseen. Yhdistys hoitaa tämän lain mukaisen korvaustoiminnan ja voi myöntää vakuutuksia jäsenyhtiöidensä lukuun. Yhdistys vastaa vahingosta silloin, kun vakuutuksen ottaminen on laiminlyöty, sekä määrää ja perii 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun korotetun vakuutusmaksun. Lisäksi yhdistys huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty yhdistykselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/95) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, yhdistyksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin ministeriön määräämästä ajankohdasta. Kun yhdistys on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy yhdistykselle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

— — — — — — — — — — — — — — —

5 a §

Vakuutuksen ottaminen toisesta vakuutusyhtiöstä

Tämän lain mukaiset vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja hänen velvollisuudestaan ottaa uusi vakuutus tässä määräajassa. Jollei vakuutuksenottaja ole tätä ennen ottanut vakuutusta toisesta vakuutusyhtiöstä, hänen katsotaan laiminlyöneen tämän lain mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa. Erityisen selvityspesän hallinto ja ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta potilasvakuutusyhdistys on velvollinen viipymättä ilmoittamaan kirjallisesti vakuutuksenottajille edellä mainitusta velvollisuudesta ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä.

5 b §

Lisävakuutusmaksu

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta, vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan potilasvakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

Lisävakuutusmaksu voidaan määrätä sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka on omistuksen perusteella tai muutoin käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa, jos potilasvakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai jos liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Tämän momentin nojalla määrätyn lisävakuutusmaksun suuruus on kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn suuruinen.

Jos 2 momentin mukainen lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseen ja jos tämän lain mukaisen vakuutuksen vakuutusmaksut ovat keskimäärin olleet kohtuuttoman alhaiset vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin verrattuina ja tämän voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin, voidaan 2 momentin mukaisen maksun lisäksi määrätä lisävakuutusmaksu vakuutusyhtiön niille muille potilasvakuutuksenottajille, jotka ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Tämän momentin nojalla määrättävä lisävakuutusmaksu saa kunkin vakuutuksenottajan osalta olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka hän on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Päätöksen lisävakuutusmaksusta, sen suuruudesta ja tilittämisestä tekee potilasvakuu-

tusyhdistys. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän momentin soveltamisesta. Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle lisävakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Lisävakuutusmaksu viivästyskorkoineen saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

5 c §

Yhteistakuumaksu

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutuksenottajien lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, vastaavat siitä tai sen osasta potilasvakuutusta harjoittavat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitetaan perimällä vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat potilasvakuutusta maksuunpanovuonna. Vakuutusyhtiö voi sisällyttää yhteistakuumaksusta aiheutuvan menojen lisäyksen potilasvakuutuksen erääntyviin vakuutusmaksuihin.

Maksun suuruus määräytyy vakuutusyhtiön potilasvakuutuksesta saaman taikka tällä vakuutuksella katettavien riskien perusteella arvioidun vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus voi olla vuodessa enintään kaksi prosenttia edellä tarkoitetusta vakuutusmaksutulosta. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tämän momentin soveltamisesta.

Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle maksulle ja sen ennakolle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksu ja sen ennakko sekä viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

5 d §

Oikeus saada tietoja

Potilasvakuutusyhdistyksellä on sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, oikeus saada selvitys- tai konkurssipesästä tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

3.

Laki

tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 20 päivänä elokuuta 1948 annettuun tapaturmavakuutuslakiin (608/48) uusi 38 a — 38 d § seuraavasti:

3 luku

Vakuutuslaitokset sekä niiden ja vakuutuksenottajain väliset oikeudelliset suhteet

38 a §

Tämän lain mukaiset pakolliset vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja hänen velvollisuudestaan ottaa uusi vakuutus tässä määräajassa. Jollei vakuutuksenottaja ole tätä ennen ottanut vakuutusta toisesta vakuutusyhtiöstä, hänen katsotaan laiminlyöneen tämän lain mukai-

sen vakuuttamisvelvollisuutensa. Erityisen selvityspesän hallinto ja ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta Tapaturmavakuutuslaitosten liitto on velvollinen viipymättä ilmoittamaan kirjallisesti vakuutuksenottajille edellä mainitusta velvollisuudesta ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä.

38 b §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukaiseen pakolliseen vakuutukseen perustuva korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan tapaturmavakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

Lisävakuutusmaksu voidaan määrätä sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka on omistuksen perusteella tai muutoin käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa, jos tämän lain mukaista pakollista tapaturmavakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai jos liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Tämän momentin nojalla määrätyn lisävakuutusmaksun suuruus on kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn suuruinen.

Jos 2 momentin mukainen lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseksi ja jos tämän lain mukaisen pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksut ovat keskimäärin olleet kohtuuttoman alhaiset vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin verrattuina ja tämän voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin, voidaan 2 momentin mukaisen maksun lisäksi määrätä lisävakuutusmaksu vakuutusyhtiön niille muille vakuutuksenottajille, jotka ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Tämän momentin nojalla määrättävä lisävakuutusmaksu saa kunkin vakuutuksenottajan osalta olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka hän on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Päätöksen lisävakuutusmaksusta, sen suuruudesta ja tilittämisestä tekee Tapaturmavakuutuslaitosten liitto. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän momentin soveltamisesta. Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle lisävakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Lisävakuutusmaksu viivästyskorkoineen saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään (367/61).

38 c §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tässä laissa tarkoitettuun pakolliseen vakuutukseen perustuva korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutuksenottajien lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, vastaavat siitä tai sen osasta mainittua vakuutusta harjoittavat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitetaan perimällä vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat tämän lain mukaista pakollista vakuutusta maksuunpanovuonna. Vakuutusyhtiö voi sisällyttää yhteistakuumaksusta aiheutuvan menojen lisäyksen tapaturmavakuutuksen erääntyviin vakuutusmaksuihin.

Maksun suuruus määräytyy vakuutusyhtiön tämän lain mukaisista pakollisista vakuutuksista saaman taikka näilla vakuutuksilla katettavien riskien perusteella arvioidun vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus voi olla vuodessa enintään kaksi prosenttia edellä tarkoitetusta vakuutusmaksutulosta. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tämän momentin soveltamisesta.

Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle maksulle ja sen ennakolle, jota ei ole suoritettu viimeistän eräpäivänä, mennessä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksu ja sen ennakko sekä viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto huolehtii

suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty liitolle, sekä muista vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/95) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, liiton velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin ministeriön määräämästä ajankohdasta. Kun liitto on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy liitolle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

38 d §

Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla on sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, oikeus saada selvitys- tai konkurssipesästä tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

4.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/79) 10 luvun 2 §:n 3 momentti sekä 15 luvun 10 §:n 3 momentti ja 14 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 15 luvun 14 §:n 1 momentti 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (389/95), sekä

lisätään 10 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetulla lailla, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 ja 5 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi, seuraavasti:

10 luku

Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös

2 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä sekä liikennevakuutuslain (279/59) ja tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaisten vakuutusten yhteistakuuerää ja runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuuopillisesti laskettavaa tasoitusmäärää.

Vakuutusyhtiön on kartutettava yhteistakuuerää liikennevakuutuslain 19 d §:ssä ja tapaturmavakuutuslain 38 c §:ssä tarkoitetun maksuvelvollisuuden varalta siten kuin ministeriö tarkemmin määrää. Yhteistakuuerää voidaan käyttää ainoastaan edellä mainitun maksuvelvollisuuden täyttämiseksi.

— — — — — — — — — — — — — — — —

15 luku

Selvitystila ja purkaminen

10 §

— — — — — — — — — — — — — — — —

Ennen erityisen selvityspesän lopullista selvittämistä saadaan siitä suorittaa maksuja ainoastaan ministeriön luvalla. Liikennevakuutuslakiin, potilasvahinkolakiin ja tapaturmavakuutuslakiin perustuvat korvaukset tulee kuitenkin maksaa näiden lakien mukaisesti. Tätä varten erityisen selvityspesän hallinnolla on oikeus ottaa lainaa korvausten maksamisen turvaamiseksi.

14 §

Jos sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta ei ole saatu aikaan eikä uutta yhtiötäkään ole perustettu yhden vuoden kuluessa selvitystilan alkamisesta, ministeriö voi määrätä ajankohdan, jolloin muut kuin liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain ja tapaturmavakuutuslain mukaiset vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa, sekä ajankohdan, jolloin mainittujen lakien mukaisten vakuutusten vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus siirretään erityisestä selvityspesästä liikennevakuutuskeskuksen, potilasvakuutusyhdistyksen ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton hallinnoitavaksi. Vakuutuskannan ja sitä vastaavan omaisuuden siirtämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä 16 luvun 3 §:n 1—3 momentissa säädetään vakuutuskannan luovuttamisesta. Sen estämättä, mitä 15 luvun 10 §:ssä säädetään, 10 luvun 2 §:ssä mainittua yhteistakuuerää vastaava suhteellinen osuus vastuuvelan katteena olevasta omaisuudesta on kuitenkin käytettävä ensisijaisesti kyseisten lakien perusteella korvauksseen oikeutettujen hyväksi. Tämän jälkeen on erityisen selvityspesän muu kuin edellä mainittu omaisuus, jollei toisin sovita, muutettava rahaksi ja jaettava niille, joilla vakuutussopimuksen perusteella on siihen oikeus, heidän vastuuvelkaosuuksiensa mukaisessa suhteessa. Jos kuitenkin on kysymys lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavasta vakuutusyhtiöstä, erityisen selvityspesän omaisuus on käytettävä ministeriön määräämällä tavalla niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että samanlainen eläketurva järjestetään toisessa vakuutusyhtiössä. Tällöin on ensisijaisesti pyrittävä pienentämään työntekijäin eläkelain 12 §:n 4 momentin soveltamisesta aiheutuvia kustannuksia.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

5.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 33 ja 49 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/95) 33 § ja 49 §:n 3 momentti seuraavasti:

33 §

Vastuuvelka

Kolmannen maan vakuutusyhtiön on Suomessa harjoittamansa ensivakuutusliikkeen osalta laskettava vastuuvelka. Se muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta siten kuin vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:n 2—6 momentissa säädetään.

49 §

Selvitysmiesten asettaminen

— — — — — — — — — — — — — — — —

Jos selvitysmiehet eivät ole yhden vuoden kuluessa toimiluvan lakkaamisesta aikaansaaneet sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta 66 §:n mukaisesti tai jollei vakuutusliikettä muutoin ole sanotussa ajassa sel-

vitetty, ministeriö voi määrätä ajankohdan, jolloin muut kuin liikennevakuutuslain (279/59), potilasvahinkolain (585/86) ja tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaiset vakuutukset päättyvät, sekä ajankohdan, jolloin mainittujen lakien mukaisten vakuutusten vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus siirretään erityisestä selvityspesästä liikennevakuutuskeskuksen,potilasvakuutusyhdistyksen ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton hallinnoitavaksi. Vakuutuskannan ja sitä vastaavan omaisuuden siirtämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 §:n 1—3 momentissa ja tämän lain 68 §:n 2 momentissa säädetään vakuutuskannan luovuttamisesta. Muutoin noudatetaan soveltuvin osin, mitä vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Liite

1.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1959 annetun liikennevakuutuslain (279/59) 17 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 16 huhtikuuta 1993 annetussa laissa (361/93), ja

lisätään lakiin uusi 19 b — 19 e § seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
17 §	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisessa vastuussa vakuuttamattoman, tuntemattoman sekä sellaisen moottoriajoneuvon Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa. Jos vakuutuksenantaja lopulta todetaan korvausvelvolliseksi, keskuksella on oikeus saada tältä takaisin suorittamansa määrä.	Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisessa vastuussa vakuuttamattoman, tuntemattoman sekä sellaisen moottoriajoneuvon Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa. Jos vakuutuksenantaja lopulta todetaan korvausvelvolliseksi, keskuksella on oikeus saada tältä takaisin suorittamansa määrä. *Lisäksi keskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/95) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, keskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin ministeriön määräämästä ajankohdasta. Kun keskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy keskukselle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

4 luku

Liikennevakuutus

19 b §

Tämän lain mukaiset vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja hänen velvollisuudestaan ottaa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

uusi vakuutus tässä määräajassa. Jollei vakuutuksenottaja ole tätä ennen ottanut vakuutusta toisesta vakuutusyhtiöstä, hänen katsotaan laiminlyöneen tämän lain mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa. Erityisen selvityspesän hallinto ja ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta liikennevakuutuskeskus on velvollinen viipymättä ilmoittamaan kirjallisesti vakuutuksenottajille edellä mainitusta velvollisuudesta ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä.

19 c §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan liikennevakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

Lisävakuutusmaksu voidaan määrätä sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka on omistuksen perusteella tai muutoin käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa, jos liikennevakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta - vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai jos liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Tämän momentin nojalla määrättävän lisävakuutusmaksun suuruus on kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn suuruinen.

Jos 2 momentin mukainen lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseen ja jos tämän lain mukaisen vakuutuksen vakuutusmaksut ovat keskimäärin olleet kohtuuttoman alhaiset vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin verrattuina ja tämän voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin, voidaan 2 momentin mukaisen maksun lisäksi määrätä lisävakuutusmaksu vakuutusyhtiön niille muille lii-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kennevakuutuksenottajille, jotka ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Tämän momentin nojalla määrättävä lisävakuutusmaksu saa kunkin vakuutuksenottajan osalta olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka hän on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Päätöksen lisävakuutusmaksusta, sen suuruudesta ja tilittämisestä tekee liikennevakuutuskeskus. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän momentin soveltamisesta. Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle lisävakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Lisävakuutusmaksu viivästyskorkoineen saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

19 d §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutuksenottajien lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, vastaavat siitä tai sen osasta liikennevakuutusta harjoittavat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitetaan perimällä vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat liikennevakuutusta maksuunpanovuonna. Vakuutusyhtiö voi sisällyttää yhteistakuumaksusta aiheutuvan menojen lisäyksen liikennevakuutuksen erääntyviin vakuutusmaksuihin.

Maksun suuruus määräytyy vakuutusyhtiön liikennevakuutuksesta saaman taikka tällä vakuutuksella katettavien riskien perusteella arvioidun vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus voi olla vuodessa enintään kaksi prosenttia edellä tarkoitetusta vakuutusmaksutulosta. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tämän momentin soveltamisesta.

Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle maksulle ja sen ennakolle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 mo-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksu ja sen ennakko sekä viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

19 e §

Liikennevakuutuskeskuksella on sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, oikeus saada selvitys- tai konkurssipesästä tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sen voimantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

2.

Laki

potilasvahinkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 25 päivänä heinäkuuta 1986 annetun potilasvahinkolain (585/86) 5 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (363/95), ja

lisätään lakiin uusi 5 a —5 d § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Vakuutuksenantaja

— — — — — — — — — — — — — — —

Kaikkien potilasvakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava potilasvakuutusyhdistykseen. Yhdistys hoitaa tämän lain mukaisen korvaustoiminnan ja voi myöntää vakuutuksia jäsenyhtiöidensä lukuun. Yhdistys vastaa vahingosta silloin, kun vakuutuksen ottaminen on laiminlyöty, sekä määrää ja perii 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun korotetun vakuutusmaksun.

Kaikkien potilasvakuutustoimintaa Suomessa harjoittavien vakuutusyhtiöiden on kuuluttava potilasvakuutusyhdistykseen. Yhdistys hoitaa tämän lain mukaisen korvaustoiminnan ja voi myöntää vakuutuksia jäsenyhtiöidensä lukuun. Yhdistys vastaa vahingosta silloin, kun vakuutuksen ottaminen on laiminlyöty, sekä määrää ja perii 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun korotetun vakuutusmaksun. *Lisäksi yhdistys huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty yhdistykselle, sekä*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

muista vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/95) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, yhdistyksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin ministeriön määräämästä ajankohdasta. Kun yhdistys on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy yhdistykselle siihen määrään asti kuin tämä on korvausta maksanut.

---

5 a §

Vakuutuksen ottaminen toisesta vakuutusyhtiöstä

Tämän lain mukaiset vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja hänen velvollisuudestaan ottaa uusi vakuutus tässä määräajassa. Jollei vakuutuksenottaja ole tätä ennen ottanut vakuutusta toisesta vakuutusyhtiöstä, hänen katsotaan laiminlyöneen tämän lain mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa. Erityisen selvityspesän hallinto ja ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta potilasvakuutusyhdistys on velvollinen viipymättä ilmoittamaan kirjallisesti vakuutuksenottajille edellä mainitusta velvollisuudesta ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä.

5 b §

Lisävakuutusmaksu

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta, vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan potilasvakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elin-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

keinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

Lisävakuutusmaksu voidaan määrätä sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka on omistuksen perusteella tai muutoin käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa, jos potilasvakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai jos liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Tämän momentin nojalla määrätyn lisävakuutusmaksun suuruus on kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn suuruinen.

Jos 2 momentin mukainen lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseen ja jos tämän lain mukaisen vakuutuksen vakuutusmaksut ovat keskimärin olleet kohtuuttoman alhaiset vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin verrattuina ja tämän voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin, voidaan 2 momentin mukaisen maksun lisäksi määrätä lisävakuutusmaksu vakuutusyhtiön niille muille potilasvakuutuksenottajille, jotka ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Tämän momentin nojalla määrättävä lisävakuutusmaksu saa kunkin vakuutuksenottajan osalta olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka hän on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Päätöksen lisävakuutusmaksusta, sen suuruudesta ja tilittämisestä tekee potilasvakuutusyhdistys. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän momentin soveltamisesta. Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle lisävakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Lisävakuutusmaksu viivästyskorkoineen saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 c §

Yhteistakuumaksu

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko kokonaan tai osittain turvaamatta vakuutuksenottajien lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, vastaavat siitä tai sen osasta potilasvakuutusta harjoittavat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitetaan perimällä vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat potilasvakuutusta maksuunpanovuonna. Vakuutusyhtiö voi sisällyttää yhteistakuumaksusta aiheutuvan menojen lisäyksen potilasvakuutuksen erääntyviin vakuutusmaksuihin.

Maksun suuruus määräytyy vakuutusyhtiön potilasvakuutuksesta saaman taikka tällä vakuutuksella katettavien riskien perusteella arvioidun vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus voi olla vuodessa enintään kaksi prosenttia edellä tarkoitetusta vakuutusmaksutulosta. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tämän momentin soveltamisesta.

Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle maksulle ja sen ennakolle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksu ja sen ennakko sekä viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

5 d §

Oikeus saada tietoja

Potilasvakuutusyhdistyksellä on sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, oikeus saada selvitystai konkurssipesästä tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

3.

Laki

tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 20 päivänä elokuuta 1948 annettuun tapaturmavakuutuslakiin (608/48) uusi 38 a —38 d § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

Vakuutuslaitokset sekä niiden ja vakuutuksenottajain väliset oikeudelliset suhteet

38 a §

Tämän lain mukaiset pakolliset vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa kuukauden kuluttua siitä, kun vakuutuksenottaja sai tiedon vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin alkamisesta ja hänen velvollisuudestaan ottaa uusi vakuutus tässä määräajassa. Jollei vakuutuksenottaja ole tätä ennen ottanut vakuutusta toisesta vakuutusyhtiöstä, hänen katsotaan laiminlyöneen tämän lain mukaisen vakuuttamisvelvollisuutensa. Erityisen selvityspesän hallinto ja ulkomaisen vakuutusyhtiön osalta Tapaturmavakuutuslaitosten liitto on velvollinen viipymättä ilmoittamaan kirjallisesti vakuutuksenottajille edellä mainitusta velvollisuudesta ottaa vakuutus toisesta vakuutusyhtiöstä.

38 b §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukaiseen pakolliseen vakuutukseen perustuva korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan tapaturmavakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elin-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

keinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

Lisävakuutusmaksu voidaan määrätä sellaiselle vakuutuksenottajalle, joka on omistuksen perusteella tai muutoin käyttänyt merkittävää vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa, jos tämän lain mukaista pakollista tapaturmavakuutusta harjoitettaessa on olennaisesti jätetty noudattamatta vakuutusliikkeen harjoittamista koskevia säännöksiä tai määräyksiä tai jos liiketoiminnassa on syyllistytty rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä. Tämän momentin nojalla määrätyn lisävakuutusmaksun suuruus on kunkin vakuutuksenottajan osalta hänen saamansa taloudellisen hyödyn suuruinen.

Jos 2 momentin mukainen lisävakuutusmaksu ei riitä turvaamatta jääneen osuuden kattamiseksi ja jos tämän lain mukaisen pakollisen vakuutuksen vakuutusmaksut ovat keskimäärin olleet kohtuuttoman alhaiset vakuutuksista aiheutuneisiin kustannuksiin verrattuina ja tämän voidaan arvioida olennaisesti vaikuttaneen vakuutusyhtiön joutumiseen selvitystilaan tai konkurssiin, voidaan 2 momentin mukaisen maksun lisäksi määrätä lisävakuutusmaksu vakuutusyhtiön niille muille vakuutuksenottajille, jotka ovat saaneet olennaista taloudellista hyötyä liian alhaisista vakuutusmaksuista. Tämän momentin nojalla määrättävä lisävakuutusmaksu saa kunkin vakuutuksenottajan osalta olla enintään yhtä suuri kuin se taloudellinen hyöty, jonka hän on liian alhaisten vakuutusmaksujen johdosta saanut kolmen vuoden aikana ennen vakuutusyhtiön joutumista selvitystilaan tai konkurssiin.

Päätöksen lisävakuutusmaksusta, sen suuruudesta ja tilittämisestä tekee Tapaturmavakuutuslaitosten liitto. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän momentin soveltamisesta. Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle lisävakuutusmaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Lisävakuutusmaksu viivästyskorkoineen saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädetään.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 c §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tässä laissa tarkoitettuun pakolliseen vakuutukseen perustuva korvaus jää joko kokonaan tai osittain turvaamatta vakuutuksenottajien lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, vastaavat siitä tai sen osasta mainittua vakuutusta harjoittavat vakuutusyhtiöt yhdessä. Turvaamatta jäävä osuus rahoitetaan perimällä vuosittain yhteistakuumaksu niiltä vakuutusyhtiöiltä, jotka harjoittavat tämän lain mukaista pakollista vakuutusta maksuunpanovuonna. Vakuutusyhtiö voi sisällyttää yhteistakuumaksusta aiheutuvan menojen lisäyksen tapaturmavakuutuksen erääntyviin vakuutusmaksuihin.

Maksun suuruus määräytyy vakuutusyhtiön tämän lain mukaisista pakollisista vakuutuksista saaman taikka näillä vakuutuksilla katettavien riskien perusteella arvioidun vakuutusmaksutulon mukaisessa suhteessa. Maksun suuruus voi olla vuodessa enintään kaksi prosenttia edellä tarkoitetusta vakuutusmaksutulosta. Ministeriö antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tämän momentin soveltamisesta.

Maksuunpannulle ja maksettavaksi erääntyneelle maksulle ja sen ennakolle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Maksu ja sen ennakko sekä viivästyskorko saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty liitolle, sekä muista vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/95) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, liiton velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin ministeriön määräämästä ajankohdasta. Kun liitto on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy liitolle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 d §

Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla on sen jälkeen, kun vakuutusyhtiö on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, oikeus saada selvitys- tai konkurssipesästä tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

4.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1979 annetun vakuutusyhtiölain (1062/79) 10 luvun 2 §:n 3 momentti sekä 15 luvun 10 §:n 3 momentti ja 14 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on luvun 14 §:n 1 momentti 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetussa laissa (389/95), sekä

lisätään 10 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetulla lailla, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 ja 5 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

Tilinpäätös ja konsernitilinpäätös

2 §

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä sekä runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuuopillisesti laskettavaa tasoitusmäärää.

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, maksamatta olevia korvaus- ja muita määriä sekä *liikennevakuutuslain (279/59) ja tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaisten vakuutusten yhteistakuuerää ja* runsasvahinkoisten vuosien varalta vastuuopillisesti laskettavaa tasoitusmäärää.

Vakuutusyhtiön on kartutettava yhteistakuuerää liikennevakuutuslain 19 d §:ssä ja tapaturmavakuutuslain 38 c §:ssä tarkoitetun

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	maksuvelvollisuuden varalta siten kuin ministeriö tarkemmin määrää. Yhteistakuueräät voidaan käyttää ainoastaan edellä mainitun maksuvelvollisuuden täyttämiseksi.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —

15 luku

Selvitystila ja purkaminen

10 §

— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Ennen erityisen selvityspesän lopullista selvittämistä saadaan siitä suorittaa maksuja ainoastaan sosiaali- ja terveysministeriön luvalla.	Ennen erityisen selvityspesän lopullista selvittämistä saadaan siitä suorittaa maksuja ainoastaan *ministeriön* luvalla. *Liikennevakuutuslakiin, potilasvahinkolakiin ja tapaturmavakuutuslakiin perustuvat korvaukset tulee kuitenkin maksaa näiden lakien mukaisesti. Tätä varten erityisen selvityspesän hallinnolla on oikeus ottaa lainaa korvausten maksamisen turvaamiseksi.*

14 §

Jos sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta ei ole saatu aikaan eikä uutta yhtiötäkään ole perustettu yhden vuoden kuluessa selvitystilan alkamisesta, sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä ajankohdan, jolloin vakuutukset lakkaavat olemasta voimassa. Tämän jälkeen on erityisen selvityspesän omaisuus, jollei toisin sovita, muutettava rahaksi ja jaettava niille, joilla vakuutussopimuksen perusteella on siihen oikeus, heidän vastuuvelkaosuuksiensa mukaisessa suhteessa. Mikäli kuitenkin on kysymys lakisääteistä eläkevakuutusliikettä harjoittavasta vakuutusyhtiöstä, erityisen selvityspesän omaisuus on käytettävä sosiaali- ja terveysministeriön määräämällä tavalla niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että samanlainen eläketurva järjestetään toisessa vakuutusyhtiössä. Tällöin on ensisijaisesti pyrittävä pienentämään työntekijäin eläkelain 12 §:n 4 momentin soveltamisesta aiheutuvia kustannuksia.	Jos sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta ei ole saatu aikaan eikä uutta yhtiötäkään ole perustettu yhden vuoden kuluessa selvitystilan alkamisesta, *ministeriö* voi määrätä ajankohdan, jolloin *muut kuin liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain ja tapaturmavakuutuslain mukaiset vakuutukset* lakkaavat olemasta voimassa, *sekä ajankohdan, jolloin mainittujen lakien mukaisten vakuutusten vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus siirretään erityisestä selvityspesästä liikennevakuutuskeskuksen, potilasvakuutusyhdistyksen ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton hallinnoitavaksi. Vakuutuskannan ja sitä vastaavan omaisuuden siirtämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä 16 luvun 3 §:n 1—3 momentissa säädetään vakuutuskannan luovuttamisesta. Sen estämättä, mitä 15 luvun 10 §:ssä säädetään, 10 luvun 2 §:ssä mainittua yhteistakuueräät vastaava suhteellinen osuus vastuuvelan katteena olevasta omaisuudesta on kuitenkin käytettävä ensisijaisesti kyseisten lakien perusteella korvaukseen oikeutettujen hyväksi.* Tämän jälkeen on erityisen selvityspesän *muu kuin edellä mainittu* omaisuus, jollei toisin sovita, muutettava rahaksi ja jaettava niille, joilla vakuutussopimuksen perusteella on siihen oikeus, heidän vastuuvelkaosuuksiensa mukaisessa suhteessa. *Jos* kuitenkin on kysymys lakisää-

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	teistä eläkevakuutusliikettä harjoittavasta vakuutusyhtiöstä, erityisen selvityspesän omaisuus on käytettävä *ministeriön* määräämällä tavalla niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat siitä, että samanlainen eläketurva järjestetään toisessa vakuutusyhtiössä. Tällöin on ensisijaisesti pyrittävä pienentämään työntekijäin eläkelain 12 §:n 4 momentin soveltamisesta aiheutuvia kustannuksia.
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .
	Lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.

5.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 33 ja 49 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (398/95) 33 § ja 49 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
33 §	
Vastuuvelka	
Kolmannen maan vakuutusyhtiön on Suomessa harjoittamansa ensivakuutusliikkeen osalta laskettava vastuuvelka. Se muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta siten kuin vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:n 2—5 momentissa säädetään.	Kolmannen maan vakuutusyhtiön on Suomessa harjoittamansa ensivakuutusliikkeen osalta laskettava vastuuvelka. Se muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta siten kuin vakuutusyhtiölain 10 luvun 2 §:n 2—*6* momentissa säädetään.
49 §	
Selvitysmiehen asettaminen	
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Jos selvitysmiehet eivät ole kahden vuoden kuluessa toimiluvan lakkaamisesta aikaansaaneet sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta 66 §:n mukaisesti tai jollei vakuu-	Jos selvitysmiehet eivät ole *yhden* vuoden kuluessa toimiluvan lakkaamisesta aikaansaaneet sopimusta vakuutuskannan luovuttamisesta 66 §:n mukaisesti tai jollei vakuu-

Voimassa oleva laki

tusliikettä muutoin ole sanotussa ajassa selvitetty, ministeriö voi määrätä ajankohdan, jolloin yhtiön vakuutukset päättyvät. Muutoin noudatetaan soveltuvin osin, mitä vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä säädetään.

Ehdotus

tusliikettä muutoin ole sanotussa ajassa selvitetty, ministeriö voi määrätä ajankohdan, jolloin *muut kuin liikennevakuutuslain (279/59), potilasvahinkolain (585/86) ja tapaturmavakuutuslain (608/48) mukaiset* vakuutukset päättyvät, *sekä ajankohdan, jolloin mainittujen lakien mukaisten vakuutusten vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus siirretään erityisestä selvityspesästä liikennevakuutuskeskuksen, potilasvakuutusyhdistyksen ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton hallinnoitavaksi. Vakuutuskannan ja sitä vastaavan omaisuuden siirtämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä vakuutusyhtiölain 16 luvun 3 §:n 1—3 momentissa ja tämän lain 68 §:n 2 momentissa säädetään vakuutuskannan luovuttamisesta.* Muutoin noudatetaan soveltuvin osin, mitä vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen alkavaan selvitystilaan tai konkurssiin.